



Brüsszel, 2019.10.29.
COM(2019) 549 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**az IFRS Alapítvány, az EFRAG és a PIOB 2018. évi tevékenységeiről és az uniós
program eredményeiről**

1. A JELENTÉS CÉLJA ÉS ALKALMAZÁSI KÖRE

A pénzügyi beszámolás és az audit területén meghatározott tevékenységeket támogató uniós program létrehozásáról szóló, az (EU) 2017/827 rendelettel¹ módosított 258/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² értelmében a Bizottság éves jelentést készít a program kedvezményezettjeinek tevékenységeiről.

Az uniós program célkitűzése a belső piac hatékony működési feltételeinek javítása a magas minőségi színvonalú, nemzetközi pénzügyi beszámolási és könyvvizsgálati standardok átlátható és független kidolgozásának támogatása révén.

Ez a jelentés a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Alapítványa (International Financial Reporting Standards Foundation – IFRSF), az Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport (European Financial Reporting Advisory Group – EFRAG) és a Közérdekű Felügyeleti Tanács (Public Interest Oversight Board – PIOB) 2018. évi tevékenységeit tárgyalja. A jelentés 2019-ben lezajlott eseményekkel is foglalkozik, amennyiben ez a jelentés célját illetően hasznosnak bizonyul.

A Stolojan-jelentés³ nyomán követéseként és a 258/2014/EU rendeletet módosító rendelet (9) preambulumbekzdésében előírtaknak megfelelően a jelentés tartalmazza a fent említett három szerv irányítására vonatkozó európai bizottsági értékelést is, különös tekintettel az összeférhetetlenségek megelőzésére, az átláthatóságra, a szakértők sokféleségére, a finanszírozás sokféleségére, a nyilvános elszámoltathatóságra, valamint a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre.

Végezetül, a 258/2014/EU rendelet 9. cikkének (8) bekezdése értelmében a jelentés melléklete tartalmazza a 2014–2019 közötti időszakra vonatkozó finanszírozási program eredményeinek értékelését.

1.1. A JELENTÉS FELÉPÍTÉSE

A jelentés felépítése a következő:

- **2. szakasz: A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Alapítványa** – áttekintést ad az alapítvány tevékenységeiről, és értékeli annak 2018. évi irányítását;
- **3. szakasz: Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport** – áttekintést ad az EFRAG tevékenységeiről, és értékeli annak 2018. évi irányítását;
- **4. szakasz: Közérdekű Felügyeleti Tanács** – áttekintést ad a PIOB tevékenységeiről, és értékeli annak 2018. évi irányítását;
- **5. szakasz: Következtetések** – összefoglalja a finanszírozási program relevanciájával

¹ HL L 129., 2017.5.19., 24. o.

² HL L 105., 2014.4.8., 1. o.

³ A8-0172/2016 – Jelentés a nemzetközi számviteli standardok (IAS) értékeléséről, valamint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) Alapítványa, az Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport (EFRAG) és a Közérdekű Felügyeleti Tanács (PIOB) tevékenységeiről.

kapcsolatos következtetéseket;

- **Melléklet: A program időközi értékelése** – tartalmazza a Bizottság értékelését a finanszírozási program 2014–2019 közötti időszakra vonatkozó célkitűzései felé történő előrehaladásról.

2. A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK ALAPÍTVÁNYA

2.1. AZ IFRS-TEVÉKENYSÉGEK ÁTTEKINTÉSE

2.1.1. STANDARDALKOTÁS

A Nemzetközi Számviteli Standard Testület (IASB) standardalkotási tevékenységeinek – ideértve az IFRS Értelmezési Bizottság (IFRIC) munkáját is –, valamint a folyamatban levő jóváhagyási eljárásoknak az áttekintése a jelentés *1. függelékében* található.

Az IFRS Alapítvány 2018-ban jelentős információs tevékenységeket végzett az IFRS 17 *Biztosítási szerződések* standard végrehajtásának támogatása és nyomon követése érdekében. 2018 novemberében az IASB áttekintette a standard végrehajtásából eredő operatív kihívások átfogó listáját, és úgy döntött, hogy az alkalmazás megkönnyítése érdekében megvizsgálja a lehetséges módosításokat. A Testület ideiglenesen úgy határozott, hogy az IFRS 17 alkalmazásának kezdő időpontját 2021. január 1-jéről 2022. január 1-jére halasztja, az IFRS 9 biztosítási ágazat számára lehetővé tett opcionális elhalasztását pedig meghosszabbítja. 2019 júniusában nyilvános tervezetet adtak ki a felülvizsgált standard 2020 közepéig történő véglegesítésének céljával. Mindeközben az IFRS 17 standard uniós jóváhagyási eljárását felfüggesztették.

2.1.2. KUTATÁSI PROJEKTEK

A 2015-ben folytatott konzultáció alapján az IASB 2017–2021. évi munkaterve a meglévő standardok javítását és támogatását, a jobb kommunikáció előmozdítását és a végrehajtás támogatását célozza. 2018-ban az IASB a „*Jobb kommunikáció*” projektjére tekintettel folytatta a tanácskozásokat az elsődleges pénzügyi kimutatások felépítésének és tartalmának lehetséges tökéletesítésére irányulóan, a pénzügyi teljesítményről szóló kimutatásra összpontosítva. Az IFRS közzétételi követelményeinek felülvizsgálata részeként módosítást adott ki annak érdekében, hogy a lényegesség elvének alkalmazásával javítsa a relevanciát, és két új kezdeményezést indított útjára, ideértve két meglévő standard közzétételi követelményének standardszintű felülvizsgálatát.

Az IASB befejezte az IFRS 13 *Valós értéken történő értékelés* standard végrehajtást követő felülvizsgálatát, azzal a megállapítással, hogy a standard nélkül javította a pénzügyi beszámolást, hogy jelentős végrehajtási következtetlenségeket vagy váratlan költségeket eredményezett volna. Ennek ellenére az EFRAG észrevételével összhangban az IASB úgy határozott, hogy belefoglalja az IFRS 13 standardot a közzétételi követelmény fent említett standardszintű felülvizsgálatába.

2018-ban a Testület új projektet indított el annak vizsgálata érdekében, hogy milyen következményekkel jár a referencia-kamatlábak reformja a fedezeti elszámolásokra. Az IASB 2019 májusában nyilvános tervezetet tett közzé, amelynek célja a fennálló fedezeti kapcsolatok számviteli kezelésére gyakorolt következmények kezelése. Második lépésben a projekt keretében megvizsgálják, milyen hatásokkal jár a referencia-kamatlábak helyettesítése. Az IASB emellett új kutatási projektet is indított a kitermelési tevékenységekre vonatkozóan az IFRS 6 standard lehetséges fejlesztésének mérlegelése érdekében.

Továbbá az IASB nyilvános konzultációt folytatott az IAS 32 *Pénzügyi instrumentumok* standard javasolt tökéletesítésére vonatkozóan, tisztázandó a pénzügyi kötelezettségek és a részvények közötti különbségtételt (*Tőketulajdonságokkal rendelkező pénzügyi instrumentumok*). Végezetül, a Testület az IFRS 3 *Üzleti kombinációk* standard végrehajtást követő felülvizsgálatának nyomon követése keretében úgy határozott, hogy megvizsgálja a goodwill elszámolása tekintetében lehetséges egyszerűsítéseket és az értékvesztési teszt célzott javítását.

Ezenkívül az IFRS Alapítvány elvégezte az IFRS taxonómiájának aktualizálását annak érdekében, hogy az tükrözze az új standardok és módosítások következményeit⁴.

2.1.3. A FELÜLVIZSGÁLT FOGALMI KERET

Az IASB 2018 márciusában kiadta a pénzügyi beszámolási tevékenység felülvizsgált fogalmi keretét. A legfontosabb változtatásokat a Bizottság által az IFRS Alapítvány tevékenységeiről készített 2017. évi éves jelentés vázolta fel. A fogalmi keret nem kötelező érvényű iránymutatást kínál a Nemzetközi Számviteli Standard Testület számára az IFRS standardok kidolgozásához, valamint segíti azok előkészítőit és a könyvvizsgálókat a meglévő standardok értelmezésében. A fogalmi keretet az Európai Unió nem fogadta el, mivel az IAS 1 *Pénzügyi kimutatások prezentálása* standard már kimondja, hogy a nemzetközi számviteli standardok és értelmezések [...] szükség esetén további közzététellel kiegészülő alkalmazása feltételezhetően a valós bemutatást biztosító pénzügyi kimutatásokat eredményez. Ennek megfelelően az Európai Bizottság 2003-ban úgy értékelte, hogy a fogalmi keret támogatása szükségtelen.

2.2. AZ ÚJ STANDARDOK KIDOLGOZÁSÁNAK ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ ÁLTALÁNOS ELVEK

2.2.1. ÁLTALÁNOS ELVEK

Az IASB szabályszerű eljárásra vonatkozó követelményeit a szabályszerű eljárások kézikönyve ismerteti. A kézikönyvben foglaltak gyakorlati alkalmazását az erre a célra kijelölt bizottság, a szabályszerű eljárásokat felügyelő bizottság (Due Process Oversight Committee – DPOC) felügyeli. 2018-ban a szabályszerű eljárásra vonatkozó követelmények

⁴ Az Európai Unió által biztosított finanszírozás az IFRS-taxonómia időszerű frissítését is támogatja, ami pedig alapul szolgál az egységes európai elektronikus formátumhoz.

nem változtak. Ugyanakkor a szabályszerű eljárásokat felügyelő bizottság 2017 novemberében megkezdte a szabályszerű eljárások kézikönyvének felülvizsgálatát, amely várhatóan 2020-ra zárul le. A felülvizsgálat során figyelembe veszik a hatáselemzési folyamatban történt változásokat. 2019 áprilisában nyilvános tervezetet tettek közzé a javasolt változtatások konzultációra bocsátása érdekében. A nyilvános tervezetben szereplő egyik módosítás értelmében az IASB számára biztosítani kellene annak lehetőségét, hogy magyarázó dokumentumokat tegyen közzé, hogy ezáltal az alkalmazás kezdő időpontja előtt meg lehessen válaszolni a már kiadott standardok nyomán felmerülő végrehajtási kérdéseket. A cél a következetes végrehajtás támogatása a tényleges alkalmazás kezdő időpontja előtt.

2.2.2. SZABÁLYSZERŰ ELJÁRÁS, HATÁSELEMZÉS ÉS AZ ÜZLETI MODELLEKRE VONATKOZÓ KONKRÉT MEGFONTOLÁSOK, VALAMINT KÖVETKEZMÉNYEK A GAZDASÁGI TRANZAKCIÓKRA, A KOMPLEXITÁSRA, A RÖVID TÁVÚ ÉRDEKEK ELŐTÉRBE HELYEZÉSÉRE ÉS A VOLATILITÁSRA VONATKOZÓAN

2018-ban nem jelent meg olyan jelentős standard, amely szükségessé tette volna egy külön hatáselemzési jelentés közzétételét. A szabályszerű eljárások kézikönyvének fent említett 2019. évi nyilvános tervezete azonban javasolja az Alapítvány szabályszerű eljárásokról szóló kézikönyvének módosítását annak hangsúlyozása érdekében, hogy az IASB hatáselemzéseinek a pénzügyi beszámolás javításaira kell összpontosítania, figyelembe véve a végrehajtás költségeit, ugyanakkor szem előtt tartva azt is, hogy miként hathat a pénzügyi stabilitásra a fokozott átláthatóság. A nyilvános tervezet emellett javasolja, hogy a hatások elemzése épüljön be a standardalkotási folyamat egészébe. Az új pénzügyi beszámolási követelmények tágabb gazdasági hatásait tekintve a javasolt módosítások rámutatnak arra, hogy a mennyiségi értékelések általában megvalósíthatatlanok, de a Testület adott esetben értékelhet konkrét gazdasági hatásokat. Ez a módosítástervezet nem teljes mértékben felel meg az Európai Bizottság várakozásainak, amelyeket a Felügyelő Testület tagjaként fogalmazott meg, mivel előfordulhat, hogy nem hidalja át kellően a szakadékot az IASB hatáselemzésének korlátozott hatálya és az európai közérdekkel kapcsolatos, a nemzetközi számviteli standardokról (IAS) szóló rendeletben rögzített jóváhagyási kritériumok között.

2.3. IRÁNYÍTÁS, INTEGRITÁS ÉS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

2.3.1. ÁTTEKINTÉS

Az IFRS Alapítvány az egyesült államokbeli Delaware állam általános társasági törvénye alapján létrejött nonprofit társaság, amely az Egyesült Királyságban tengerentúli társaságként működik. Az egyesült államokbeli jogi személy választásának háttérében adózási megfontolások álltak abban az időben, amikor a finanszírozás és a támogatás jelentős része egyesült államokbeli érdekelt felektől érkezett. E jogi személy keretében az Alapítvány a világ bármely joghatóságában letelepedhet, miközben továbbra is élvezzi az egyesült államokbeli nonprofit státusz, valamint az USA által több joghatósággal megkötött adóügyi egyezmények előnyeit.

Az IFRS Alapítványt egy 22 kurátorból álló Kuratórium irányítja, amelynek tagjai együttesen felelnek az IASB általános felügyeletéért és tagjainak kinevezéséért. A kurátorok 2018-ban háromszor üléseztek. A kurátorok kinevezésekor figyelembe kell venni a földrajzi területek szerinti képviselőt követelményét, és a kinevezést előzetesen jóvá kell hagynia a Felügyelő Testületnek, amelynek feladata a közigazgatási szervekkel való kapcsolattartás. Az Európai Bizottság a Felügyelő Testület tagja. A Felügyelő Testület 2018-ban két alkalommal ült össze. Az IASB 14 tagból áll, akiket a kurátorok a földrajzi egyensúly követelményeinek szem előtt tartásával neveztek ki. Az IASB tagjait öt évre nevezik ki, kinevezésük egy alkalommal megújítható. Az IASB felel a standardalkotásért. Az IASB 2018-ban 11 testületi ülést tartott. A kurátorok nevezik ki az IFRS standardok alkalmazásának értelmezését végző, és a pénzügyi beszámolási kérdésekben iránymutatásokat adó IFRS Értelmezési Bizottság (IFRIC) 14 tagját is. Ezen túlmenően az IFRS Tanácsadó Tanács fórumot biztosít a szervezetek és magánszemélyek számára. Tagjait, akikkel az IASB a jelentős projektekkal kapcsolatos döntésekben konzultál, a kurátorok nevezik ki.

2.3.2. ÁTLÁTHATÓSÁGI SZABÁLYOK

Az IASB és az Értelmezési Bizottság ülései nyilvánosak, a napirendet közzéteszik, és az ülések internetes közvetítésen keresztül megtekinthetők.

Az átláthatósági nyilvántartás tekintetében az IFRS Alapítvány 2019 decemberétől kezdve negyedévente közzé fogja tenni az érdekelt felekkel folytatott megbeszélésekről vezetett nyilvántartást. A nyilvántartás ki fog terjedni az IASB tagjainak külső felekkel folytatott valamennyi, 30 percnél hosszabb találkozására, beleértve a személyes, a webalapú és a telefonos megbeszéléseket.

2.3.3. AZ ÉRDEKELT FELEK KÉPVISELETE

„A struktúra és a hatékonyság kuratori felülvizsgálata” címmel 2015-ben készített dokumentum nyomán a kuratóriumi tagok földrajzi megoszlásának reprezentatívnak kell lennie a világ tőkepiacai szempontjából, és figyelembe kell vennie a földrajzi egyensúly követelményeit annak érdekében, hogy Ázsia-Óceánia, Európa és Amerika képviselőt kiegyensúlyozott legyen.

Az IFRS Alapítvány alapszabálya értelmében mindhárom régióból 6-6 kuratóriumi tagot kell kinevezni, továbbá egy tagot Afrikából és három tagot bármely térségből, oly módon, hogy a földrajzi egyensúly összességében megmaradjon. Hasonlóképpen az IASB tagjainak kinevezésére vonatkozó kritériumok a három régió mindegyikéből 4-4 tagot, Afrikából egy tagot, valamint bármely térségből egy tagot írnak elő.

Az IFRS Tanácsadó Tanács 2018. december 31-én 46 szervezetből és 48 egyéni tagból állt. Munkájában az Európai Bizottság megfigyelőként vesz részt.

2018 októberében Erkki Liikanen nevezte ki az IFRS Alapítvány elnökévé.

2.3.4. ELSZÁMOLTATHATÓSÁG AZ EURÓPAI PARLAMENT FELÉ

Az (EU) 2017/827 rendelet⁵ előírja, hogy az Európai Parlament felé teljes körűen számot kell adni az IFRS fejlődéséről. Az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottsága (ECON), valamint Hans Hoogervorst, az IASB elnöke és Michel Prada, az IFRS Alapítvány Kuratóriumának elnöke 2018. március 19–20-án tartotta éves találkozóját. A Gazdasági és Monetáris Bizottság (ECON) 2019. február 26-án is tartott egy éves eszmecsere, amelyen Hans Hoogervorst és Erkki Liikanen beszámolt az IFRS 17 *Biztosítási szerződések* standard folyamatban lévő módosításairól és az IFRS Alapítvány fenntarthatósági jelentésekben és adóügyi átláthatóságban való közreműködéséről.

Az IFRS Alapítvány konzultált a Felügyelő Testülettel az adózásra vonatkozó országokénti jelentéstételről, és megállapította, hogy nincs meg a kellően széles világszintű politikai támogatás az adózás átláthatóságára vonatkozó további kötelező közzétételi követelmények bevezetéséhez. Az IASB ugyanakkor a vezetés kommentárjáról – a pénzügyi kimutatások értelmezési keretét biztosító dokumentumról – szóló, nem kötelező gyakorlati állásfoglalás felülvizsgálatára és aktualizálására irányuló, folyamatban lévő projekt részeként kész mérlegelni az adóstratégiákkal kapcsolatos közzétételeket.

Ennek vonatkozásában a Bizottság 2016 áprilisában ambiciózusabb jogalkotási javaslatot fogadott el⁶ a nyereségadóra vonatkozó információk nagy multinacionális vállalatok általi közzétételéről, más néven az adózási információkkal kapcsolatos országokénti jelentéstételről. A javaslat annak biztosítását célozta, hogy a 750 millió EUR feletti bevétellel rendelkező nagy multinacionális vállalatok országokénti bontásban tegyék közzé társaságiadó-befizetéseiket. Az Európai Parlament 2019. március 27-én hagyta jóvá első álláspontját. Az Európai Tanács azonban még nem fogadott el álláspontot.

Hasonlóképpen – az eszmecsere részeként – Hans Hoogervorst beszámolt arról, hogy a fenntarthatósági politika célkitűzései a pénzügyi beszámolásnál szélesebb területre fókuszálnak, és nyilvános közzétételek helyett jobban lehetne őket pénzügyi ösztönzőkkel vagy adóztatással előmozdítani. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy a fenntarthatósági problémák jövőbeni vállalati megtérülésre gyakorolt hatását a vezetés kommentárjáról szóló, nem kötelező gyakorlati állásfoglalás részeként is mérlegelnék.

A Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy fontolóra kellene-e venni egy alternatív standardalkotási intézkedést. A Bizottság különösen a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló cselekvési tervének részeként kötelezettséget vállalt arra, hogy a vállalatok nyilvános jelentéstételéről szóló uniós jogszabályok célravezetőségi vizsgálatának keretében értékeli a nem pénzügyi információkról szóló irányelvben⁷ foglalt, fenntarthatósággal kapcsolatos jelentéstételre vonatkozó követelmények megalapozottságát. A

⁵ (7) preambulumbekzdés.

⁶ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a 2013/34/EU irányelvnek a társaságiadó-információk egyes vállalkozások és fióktelepek általi közzététele tekintetében történő módosításáról (2016/0107/COD).

⁷ 2014/95/EU irányelv a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzétételéről.

megállapításoktól függően a Bizottság új kezdeményezéseket vehet fontolóra a vállalatok fenntarthatósági kérdésekkel és hosszú távú értékteremtéssel kapcsolatos átláthatóságának javítása érdekében. Emellett a Bizottság a nem pénzügyi beszámolókhöz kiadott nem kötelező iránymutatást⁸ 2019-ben kiegészítette az éghajlattal kapcsolatos információk jelentésére vonatkozó iránymutatással⁹, beépítve ezáltal a Pénzügyi Stabilitási Tanács éghajlattal kapcsolatos pénzügyi közzétételekkel foglalkozó munkacsoportjának ajánlásait.

2.3.5. AZ ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG MEGELŐZÉSE

Az IFRS Alapítvány Kuratóriumának tagjait 3 éves időszakra nevezik ki, a kinevezés egy alkalommal megújítható, és a kurátoroknak a köz érdekében kell tevékenykedniük. A Felügyelő Testület kérésére 2018-ban felülvizsgált szabályzatot fogadtak el az összeférhetetlenségekre vonatkozóan. A szabályzat bevezeti azt az elvet, hogy a kuratóriumi tagok és a Felügyelő Testület tagjai nem állhatnak ugyanazon szervezet alkalmazásában. Ugyanakkor a szabályzat felhatalmazza a Kuratórium elnökét arra, hogy kivételes esetekben eltérjenek ettől az elvtől.

Az IASB-ben csak három tag dolgozhat részmunkaidőben. A testület teljes munkaidőben dolgozó tagjai az IFRS Alapítvány alapszabálya értelmében kötelesek megszüntetni minden olyan foglalkoztatási jogviszonyukat és elkötelezettségüket, amelyek befolyásolhatnák a függetlenségüket. Munkáltató általi delegálás, valamint a korábbi munkáltatónál való ismételt munkavállalásra való jogosultság nem engedélyezett.

2.3.6. A FINANSZÍROZÁS ÖSSZETÉTELE

Az IFRS Alapítvány 2018-ban 4,7 millió EUR támogatást kapott az Európai Uniótól, ami az Alapítvány teljes finanszírozási összegének 18,5 %-át teszi ki.

A közölt hozzájárulások értéke 2018-ban 10,6 %-kal csökkent (a csökkenés mértéke az árfolyam-ingadozások hatásának figyelembevételével 9,7 %). A legjelentősebb változások hátterében a nemzetközi könyvvizsgálói hálózatok (-32 %), Kína (+25 %) és az Egyesült Államok¹⁰ álltak (-13 %). A finanszírozás összetételét a főbb földrajzi területekre lebontva a 2. függelék tartalmazza. Ez rámutat különösen arra, hogy bár az EU és az USA egyenlő arányban képviselteti magát a Kuratóriumban (6-6 kurátor), valamint az IASB testületében (4-4 testületi tag), az „Amerika” földrajzi terület csupán 6 %-kal járul hozzá az Alapítvány finanszírozásához, miközben Európa, valamint Ázsia és Óceánia az összes hozzájárulás 35,7, illetve 32,7 %-át biztosította. Az uniós költségvetés és a tagállamok relatív aránya 2017-hez képest nőtt (32,4 %-ról 35,7 %-ra). A nemzetközi könyvvizsgálói hálózatoktól származó

⁸ C/2017/4234.

⁹ C/2019/4490.

¹⁰ Az értékpapír- és tőzsdebizottság (Securities and Exchanges Commission) 2015 óta nem járul hozzá az IFRS Alapítvány finanszírozásához. Az Egyesült Államoktól érkező finanszírozás csupán magánszervezetek önkéntes hozzájárulásaiból származik.

közölt hozzájárulások csökkenését részben ellensúlyozta egy kereskedelmi megállapodás, amely az engedélyezésből származó bevételek emelkedését eredményezte.

Az IFRS Alapítvány 2,9 millió GBP összegű nettó többletet jelentett. A tőketartalék teljes összege 2018. december 31-én 34,4 millió GBP-t tett ki.

3. EURÓPAI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI TANÁCSADÓ CSOPORT

3.1. AZ EFRAG TEVÉKENYSÉGEINEK ÁTTEKINTÉSE

3.1.1. JÓVÁHAGYÁSI TEVÉKENYSÉGEK

Az EFRAG elsődleges szerepe, hogy tanácsokkal látja el az Európai Bizottságot azzal kapcsolatban, hogy az új vagy felülvizsgált IFRS standardok megfelelnek-e a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról szóló IAS-rendeletben meghatározott jóváhagyási kritériumoknak. Ezek a kritériumok magukban foglalják a „megbízható és valós összképre”, valamint az európai közérdekre vonatkozó követelményt. A helyszíni vizsgálatok, a hatásvizsgálatok és az információs tevékenységek meghatározó részei az EFRAG annak megítélésére irányuló jóváhagyási tevékenységének, hogy egy adott standard az európai közérdeket szolgálja-e.

2018-ban az EFRAG az IFRS 17 *Biztosítási szerződések* standardra vonatkozó jóváhagyási tanácsadás terén végzett tevékenységeket. Nagyszabású hatáselemzést készített az IFRS 17 standard várható hatásáról, amelynek része volt egy 11 biztosítóval készített kiterjedt esettanulmány, egy 49 biztosítóval készített egyszerűsített esettanulmány, valamint a felhasználók részletes tájékoztatása.

Ezenkívül az EFRAG gazdasági tanulmányt készítettett, hogy gazdasági elemzéshez jusson olyan kérdéskörökben, mint az ágazati tendenciák, a tőke és a fogyasztók iránti versenyre gyakorolt potenciális hatások, valamint a biztosítók termék- és szolgáltatáskínálatára gyakorolt potenciális hatás. Ez a tanulmány hozzájárul az EFRAG hatáselemzéséhez. Az Európai Parlament 2018 októberében állásfoglalásra irányuló indítványt fogadott el az IFRS 17 standardról, amelyben bizonyos aggályokat fogalmazott meg az IFRS 17 standard pénzügyi stabilitásra, hosszú távú befektetésekre és európai biztosítási piacra gyakorolt tágabb hatásait érintően, és rámutatott néhány specifikus technikai kérdésre, amelyeket a jóváhagyással kapcsolatos szakvéleményben mérlegelni kell. Az EFRAG az Európai Parlament által azonosított problémákat beépítette munkatervébe annak érdekében, hogy a jóváhagyással kapcsolatos szakvélemény tervezetének részeként megvizsgálja őket.

Az EFRAG eredeti ütemterve szerint a szakvéleményt 2018 végéig kellett volna elkészíteni a Bizottság számára, azóta azonban a projekt más irányt vett. Az EFRAG esettanulmánya és tájékoztatási tevékenységei során több aggály merült fel, és az EFRAG Igazgatótanácsa úgy döntött, írásban fordul az IASB-hez, rávilágítva az IFRS 17 standard bizonyos aspektusaira, amelyek az EFRAG véleménye szerint további vizsgálatot igényelnének. Azóta az IASB ideiglenesen határozott a standard módosításáról, és 2019 júniusában nyilvános tervezetet

adott ki az EFRAG által azonosított aggályok egy részének kezelése céljából. Az EFRAG 2019 júliusában elfogadta észrevétel-tervezetét, és nyilvános konzultációt indított az európai támogatók véleményeinek összegyűjtése érdekében. Az észrevétel-tervezet rámutat különösen arra, hogy az IFRS 17 standard áttérési követelményei, valamint a biztosítási szerződések értékeléséhez alkalmazott összesítési szint továbbra is jelentős operatív kihívásokat támasztanak. Az IFRS 17 standardról szóló 2018-as európai parlamenti állásfoglalásra irányuló indítvány mindkét problémát érintette.

2018-ban az EFRAG részt vett az IASB konzultációs eljárásában, és nyilvános konzultációt követően az IASB javaslataival (nyilvános tervezeteivel és vitaindító dokumentumaival) kapcsolatos észrevételeket fogalmazott meg. 2019 júniusában az EFRAG kiadta végleges észrevételét a referencia-kamatlábak reformjával kapcsolatban, amelyben rámutatott, hogy sürgősen kezelni kell a fedezeti elszámolási kapcsolatokra gyakorolt következményeket annak érdekében, hogy az Európai Unió időben jóváhagyását tudja adni. A kiemelt területek közé tartoztak a fentiekén kívül az IASB *Szabályozott díjszabású tevékenységekkel*, valamint *Elsődleges pénzügyi kimutatásokkal* kapcsolatos projektjei.

3.1.2. EGYÉB, TECHNIKAI SZAKVÉLEMÉNYRE IRÁNYULÓ FELKÉRÉSEK

Az EFRAG – az IFRS 9 standardról szóló európai parlamenti állásfoglalás nyomán, valamint a Bizottság azon kérésére reagálva, hogy mérlegelje, milyen hatásokkal járhat az IFRS 9 standard a tulajdonviszonyt megtestesítő eszközökbe történő hosszú távú befektetésekre (amely hatásokra a *fenntartható növekedés finanszírozásáról* szóló európai bizottsági cselekvési terv is rámutatott) – vitaindító dokumentumot adott ki *Tulajdonviszonyt megtestesítő eszközök – értékvesztés és visszaforgatás* címmel, nyilvános konzultáció céljából. Emellett az EFRAG áttekintette az IFRS 9 standarddal és a hosszú távú beruházásokkal kapcsolatos tudományos szakirodalmat. 2018 novemberében az EFRAG kiadta szakvéleményét a tulajdonviszonyt megtestesítő eszközök IFRS 9 standard szerinti számviteli kezeléséről, megállapítva, hogy nem gyűlt össze elegendő bizonyíték arra vonatkozóan, hogy az károsan hatna a (hosszú távú) tulajdonviszonyt megtestesítő befektetésekkal kapcsolatos döntésekre, és ezáltal javasolnia kellene a standard rövid távon történő módosítását. Ugyanakkor az EFRAG megkezdte a munkát a Bizottság második felkérésével kapcsolatban is, amelynek tárgya annak vizsgálata, hogy van-e mód a tulajdonviszonyt megtestesítő és részesedés jellegű eszközökből álló hosszú távú befektetési portfóliók valós értéken történő értékelésének esetleges alternatív számviteli kezelésére.

Emellett az EFRAG – szintén a Bizottság felkérésére és összhangban a 2018. márciusi, a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló cselekvési tervben előírányzott ütemtervvel – létrehozta az Európai Vállalati Beszámolási Laboratórium (European Corporate Reporting Lab@EFRAG – European Lab) kezdeményezést. A European Lab a vállalati beszámolással kapcsolatos innovációt hivatott ösztönözni bevált gyakorlatok megosztása révén. A European Lab irányítócsoportja 2018 novemberében ülésezett először, amikor megerősítette az éghajlattal kapcsolatos jelentéstételre vonatkozó első projektet. A decemberi pályázati felhívást követően 2019 februárjában létrejött és megkezdte munkáját az éghajlattal

kapcsolatos jelentéstétellel foglalkozó első projektmunkacsoport. Egy új projektnek a European Lab napirendjére történő felvételéről a European Lab irányítócsoportha dönt, figyelembe véve a júliusban közzétett nyilvános konzultáció keretében az érdekelt felektől a 2019. szeptember 30-i határidőig beérkező észrevételeket.

3.1.3. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉGEK

2018-ban az EFRAG nyilvános konzultációt folytatott kutatási menetrendjéről annak érdekében, hogy az EFRAG olyan kutatási projekteket hajtson végre, amelyek leginkább relevánsak Európa számára. A nyilvános konzultáció betekintést adott abba, hogy melyek a prioritások az európai támogatók körében az EFRAG tevékenységeinek ezen alapvető eleme tekintetében. A konzultáció nyomán az EFRAG 2018 végén három új kutatási projektet indított el a következő témákban: *Az immateriális javakkal kapcsolatos tájékoztatás javítása; Kriptoeszközök; valamint Változó és függő kifizetések.* Kutatási tevékenysége részeként az EFRAG vitaindító dokumentumot is közzétett *Nem visszterhes átruházások: szerepet kap a társadalmi hozadék?* címmel, valamint – nyugdíjkonstrukciókkal foglalkozó tanácsadó csoportjának támogatásával – folytatta a *nyugdíjkonstrukciókkal* kapcsolatos munkát. Tudományos testülete és tudományos hálózata révén az EFRAG fokozta együttműködését a tudományos körökkel.

Az EFRAG Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokról szóló vitában való közreműködése tekintetében említésre méltó, hogy az IASB *Tőketulajdonságokkal rendelkező pénzügyi instrumentumok* (FICE) című vitaindító dokumentumát megelőzően az EFRAG Titkársága kísérletképpen elemzést végzett a korai szakaszban, követve azt a felhívását, amely szerint az egész standardalkotási folyamat során hatáselemzéseket kell készíteni, nem csupán annak végén. Az EFRAG kiterjedt tájékoztatást végzett a nemzeti standardalkotók körében, valamint felhasználóorientált információs tevékenységet folytatott az észrevétel-tervezetről szóló konzultáció részeként annak értékelése céljából, hogy milyen szélesebb hatásokkal és esetleges nem kívánt következményekkel járhat a tőketulajdonságokkal rendelkező pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos beszámolási szabályok változása, hogy ezáltal csökkenteni lehessen a jóváhagyási szakaszban felmerülő problémák kockázatát, amennyiben az IASB egy standardhoz folyamodna. Az EFRAG Titkársága 2019. február végén munkadokumentumot tett közzé a korai szakaszban végzett elemzésről.

3.2. IRÁNYÍTÁS, ÁTLÁTHATÓSÁG ÉS NYILVÁNOS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

3.2.1. AZ EFRAG IRÁNYÍTÁSA A MAYSTADT-JELENTÉSBEN FOGLALT AJÁNLÁST KÖVETŐEN

Az EFRAG 2014. október 31-én végrehajtott irányítási reformja erősítette a szervezet legitimitását és reprezentativitását, valamint azt eredményezte, hogy az Európai Unió egységesebb folyamat keretében vett részt az IASB standardalkotási tevékenységében.

Az irányítási reform 2016 júliusában fejeződött be azzal, hogy az EFRAG Közgyűlése a Bizottság jelölése alapján, az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyását követően

hivatalosan kinevezte Jean-Paul Gauzès, korábbi európai parlamenti képviselőt az EFRAG Igazgatótanácsának elnökévé. Jean-Paul Gauzès megbízatását 2019. július 1-jétől kezdődően további három évre meghosszabbították.

Az európai felügyeleti hatóságok és az Európai Központi Bank úgy döntöttek, hogy az EFRAG Igazgatótanácsában hozzászólási joggal rendelkező hivatalos megfigyelőként vesznek részt. Hozzászólásaikat alaposan megfontolták az EFRAG álláspontjának kialakításakor, és jelentős mértékű segítséget nyújtottak az EFRAG hatáselemzéseinek elvégzéséhez, különösen a pénzügyi stabilitás területén.

Érdemes megemlíteni, hogy az EFRAG Igazgatótanácsa 2018-ban az összes következtetését konszenzusos alapon fogadta el, anélkül, hogy szavazásra lett volna szükség. Az EFRAG Igazgatótanácsa 2017-ben első alkalommal cserélődött, új Igazgatótanács kinevezésére került sor. A Maystadt-jelentés¹¹ szellemében a magánbefektetőket („végfelhasználókat”) képviselő európai szervezetek számára megfigyelői pozíciót biztosítottak.

Az EFRAG Igazgatótanácsa a Közgyűlés felügyelete alatt évente felülvizsgálja tagjainak teljesítményét és eredményességét. A stratégiai, irányítási és operatív kérdéseket vegyesen érintő 2018. évi felülvizsgálat igazolta, hogy összességében az irányítási struktúra jól működik, és ez a szervezet hitelességének növekedéséhez vezetett. Több ajánlás került elfogadásra az EFRAG jövőbeli tevékenységei hatékonyságának további növelésére.

2017-ben az EFRAG vizsgálatot készített arról, hogy miként ítélik meg a külső érdekelt felek az EFRAG láthatóságát és hatékonyságát; a vizsgálatot a független FleishmanHillard cég készítette el. 2018 márciusában közzétett zárójelentésük megerősítette, hogy az EFRAG munkája kedvező hatással van az érdekelt felekre, és az EFRAG Igazgatótanácsának elnöke vezetésével létrehozott kommunikációs csoport előrelépést ért el az EFRAG láthatósága és hitelessége tekintetében, továbbá megállapította, hogy a láthatóság egyike azon területeknek, ahol folyamatos fejlődésre van szükség.

A lehetséges összeférhetlenségi helyzetek tekintetében nincsenek említésre méltó problémák. Az EFRAG belső szabályzata előírásokat állapít meg az összeférhetlenséggel kapcsolatban, és az EFRAG Igazgatótanácsa rendelkezik a tagjaira vonatkozó összeférhetlenségi szabályozással, amelyet közzétesz az EFRAG weboldalán. A szabályozás célja annak biztosítása, hogy az EFRAG hitelesen jelenhessen meg az európai közérdekért tevékenykedő szervezatként. A szabályozás az olyan helyzeteket hivatott megelőzni, amelyekben összeférhetlenség vagy az összeférhetlenség látszata merülhet fel, ami visszatartana a szabad vitától; olyan döntéseket vagy intézkedéseket eredményezne, amelyek nem szolgálják az európai közvélemény egészének, illetve az EFRAG-nak az érdekét; vagy azt az érzetet keltené, hogy az EFRAG helytelenül járt el. Az EFRAG Igazgatótanácsának tagjai és az EFRAG személyzetének tagjai évente összeférhetlenségi nyilatkozatot írnak alá.

¹¹ Should IFRS Standards be more “European”? (Legyenek „európaibbak” az IFRS standardok?). Philippe Maystadt jelentése, 2013. október.

3.2.2. ÁTLÁTHATÓSÁGI SZABÁLYOK

Létrehozása óta az EFRAG átlátható, nyilvános szabályszerű eljárást alkalmaz, amelyet idővel tovább is fejlesztett. E szabályszerű eljárás valamennyi európai támogató számára lehetővé teszi, hogy az EFRAG-hoz megfontolás céljából benyújtsa véleményét, továbbá biztosítja az Európában létező sokféle számviteli és gazdasági modell és nézet figyelembevételét az EFRAG álláspontjának kialakításakor. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy az új IFRS standardok megfeleljenek az európai igényeknek.

Az EFRAG legitimitása az átláthatóságra, az irányításra, a szabályszerű eljárásra (beleértve adott esetben a helyszíni vizsgálatokat, a hatáselemzéseket és az információs tevékenységeket), a nyilvános elszámoltathatóságra és a vezérgondolkodói státuszra épül. A szabályszerű eljárás részeként az EFRAG nyilvános konzultáció céljából állásfoglalás-tervezeteket tesz közzé, helyszíni vizsgálatokat és a hatáselemzések egyéb formáit is elvégzi, tájékoztató rendezvényeket szervez (amelyek némelyike kifejezetten a pénzügyi kimutatások felhasználóit célozza meg) és külön felméréseket készít, az eredményeket visszajelzés formájában közzéteszi, és nyilvánosságra hozza a végső álláspontokat. Az EFRAG hozzájárul a bizonyítékalapú standardalkotáshoz olyan mennyiségi szempontú tanulmányok készítésével, amelyek információkkal szolgálnak az EFRAG észrevételeiről és jóváhagyással kapcsolatos szakvéleményeiről szóló vitákhoz, és amelyek fokozatosan egyre jelentősebb részét teszik ki az EFRAG kutatási tevékenységeinek.

Az EFRAG Igazgatótanácsának, az EFRAG technikai szakértői csoportjának (EFRAG TEG) és az EFRAG standardalkotási konzultációs fórumának (EFRAG CFSS) ülései nyilvánosak, és 2018 márciusa óta internetes közvetítés révén hozzáférhetők. Az ülések napirendjét és összefoglalóját közzéteszik az EFRAG weboldalán. Emellett az EFRAG Igazgatótanácsa, az EFRAG TEG és az EFRAG CFSS üléseihez készített háttéranyagok nyilvánosan hozzáférhetők. Az említett nyilvános ülések 2018 márciusa óta internetes közvetítéssel keresztül hozzáférhetők, ami lehetővé teszi, hogy az érdekelt felek figyelemmel kísérjék a vitákat, nemcsak valós időben, hanem az üléseket követően után is. Az EFRAG TEG vitáit az EFRAG CFSS-től (a nemzeti számviteli standardalkotók fórumától) és az EFRAG szakmai munkacsoportjaitól és tanácsadó testületeitől kapott háttéranyagok támasztják alá.

Az EFRAG Igazgatótanácsa rendszeres jelentést kap az EFRAG személyzete és más felek közötti valamennyi (a rutinjellegű adminisztratív ülésektől eltérő) megbeszéléseiről. Ezeket a jelentéseket összevont formában belefoglalják az EFRAG által a Bizottsághoz benyújtott támogatási zárójelentésekbe.

Az EFRAG éves beszámoló keretében teljes mértékben átláthatóvá teszi irányítási és pénzügyi szervezetét, valamint az adott évben végzett fő tevékenységeit. A 2018. évi beszámoló 2019. április 25-én jelent meg.

Összességében az EFRAG irányítását a főbb érdekelt felek közötti információáramlás megfelelő átláthatósága jellemzi. Az EFRAG emellett bizonyította, hogy elkötelezett a Bizottsággal való párbeszéd mellett annak érdekében, hogy a korábban alkalmazotthoz képest még magasabb szintű átláthatóságot érjen el. A feladat iránti elkötelezettségük

bizonyítékeként az EFRAG Igazgatótanácsa 2019. július 9-én jóváhagyta az EFRAG nyilvános átláthatósági nyilvántartására vonatkozó szabályzatot, amely magában foglalja az Igazgatótanács elnöke, a TEG elnöke és az EFRAG vezérigazgatója valamennyi találkozójának és konferenciájának a weboldalon történő közzétételét. Az átláthatósági nyilvántartás szeptember 1-jén indult, és első verziója 2019 őszén kerül fel a honlapra. Az EFRAG ígéretet tett a Bizottságnak arra, hogy rendszeresen aktualizált és a naptári évet lefedő nyilvános nyilvántartást fog vezetni a honlapján.

3.2.3. AZ EFRAG IRÁNYÍTÓ SZERVEZETÉNEK SZÉLES KÖRŰ KÉPVISELETE ÉS NYILVÁNOS ELSZÁMOLTATHATÓSÁGA

Az EFRAG irányítási struktúrája tekintetében alkalmazott, a széles körű érdekképviselő és a nyilvános elszámoltathatóság előmozdítását célzó megközelítésmód összességében kedvező volt.

Az EFRAG Igazgatótanácsa rendszeres jelentést kap az EFRAG személyzete és más felek közötti valamennyi (a rutinjellegű adminisztratív ülésektől eltérő) megbeszélésről. Ezeket a jelentéseket összevont formában belefoglalják az EFRAG által a Bizottsághoz benyújtott támogatási zárójelentésekbe. Az EFRAG kész együttműködni a Bizottsággal a jelenleginél is magasabb szintű átláthatóság elérése érdekében, hogy ezáltal további rálátást kínáljon azokra a megbeszélésekre, amelyeket az EFRAG vezetése az EFRAG közérdeket szolgáló feladatai keretében külső érdekelt felekkel folytat.

Az EFRAG törekszik a földrajzi és szakmai háttér, valamint a nemek megfelelő egyensúlyára Igazgatótanácsában, technikai szakértői csoportjában (EFRAG TEG), valamint munkacsoportjaiban és tanácsadó testületeiben, továbbá a European Lab irányítócsoportjában és projektmunkacsoportjaiban. Az arra vonatkozó követelményeket, hogy legfeljebb hány azonos állampolgárságú tagja lehet az EFRAG Igazgatótanácsának és az EFRAG TEG-nek, az EFRAG belső szabályzata tartalmazza, és ezeket a követelményeket alkalmazták a European Lab első irányítócsoportjának létrehozásakor is. Emellett előírások vannak érvényben a szakmai hátterek és a nemek megfelelő egyensúlyára vonatkozóan is.

Az EFRAG Igazgatótanácsának tagjait az EFRAG tagszervezetei jelölik a Maystadt-ajánlások nyomán bevezetett rendszer alapján. Az EFRAG TEG és munkacsoportjai, illetve tanácsadó testületei, valamint a European Lab irányítócsoportja és projektmunkacsoportjai esetében pályázati felhívásokat tesznek közzé, amelyeket széles körben terjesztenek.

A jelentkezők száma nagy különbségeket mutat, de különös hiány mutatkozik női pályázókból, valamint közép- és kelet-európai jelentkezőkből. Ennek ellenére az EFRAG magasabb számban tudott női pályázókat, valamint közép- és kelet-európai jelentkezőket megnyerni a European Lab irányítócsoportjába és projektmunkacsoportjába (a 2018. december 31-i állapot részletezését lásd a *4. függelékben*).

Ugyanakkor, bár az említett fellépések átfogó eredményei igen pozitívak voltak, maradtak bizonyos fenntartások abban a tekintetben, hogy sikerül-e teljes mértékben figyelembe venni az európai érdekelt felek szempontjait. Az EFRAG-nak továbbra is proaktív módon

törekednie kell megismerni az EFRAG tevékenységében kevésbé aktívan részt vevő, de annak hatásait érzékelő felek, illetve az EFRAG közvetlen körén kívüli érdekelt csoportok véleményét.

3.2.4. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS BEVONÁSA A MUNKA KORAI SZAKASZÁBAN

Az EFRAG eszmecserét folytat az Európai Parlament ECON IFRS Állandó Csoportjával annak érdekében, hogy az európai parlamenti képviselők észrevételeket tehessenek az EFRAG tevékenységeivel kapcsolatban és a folyamat valamennyi szakaszában tájékoztatást kapjanak az EFRAG fő tevékenységeiről. 2018 márciusában sor került egy ülésre az EFRAG tevékenységeivel és különösen az IFRS 17 standarddal kapcsolatos eszmecsere céljából. Az Európai Parlament 2018. október 3-án állásfoglalást adott ki az IFRS 17 standardról. Az ECON 2018. május 17-i nyilvános ülésén eszmecserét tartott az EFRAG Igazgatótanácsának elnökével és az EFRAG technikai szakértői csoportjának (EFRAG TEG) elnökével.

Az EFRAG minden esetben meghívást kap az Európai Bizottságtól a Számviteli Szabályozó Bizottság (ARC) ülésein való részvételre, és a Bizottság felkérésére ezeken az üléseken ismerteti a folyamatban lévő munkát és a konkrét témákkal kapcsolatos véleményeit. Ezáltal a Számviteli Szabályozó Bizottságnak lehetősége nyílik az EFRAG-gal való eszmecserére és a korai szakaszban történő véleménynyilvánításra. Az ARC az EFRAG-hoz való benyújtásuk előtt megvitatja a jóváhagyással kapcsolatos szakvéleményekre irányuló kérelmeket, biztosítandó, hogy valamennyi európai érdeklővel foglalkozzanak.

A Parlamenttől és az ARC-tól a munka korai szakaszában kapott észrevételek lehetővé teszik, hogy az EFRAG az észrevétel-tervezeteiben vagy a nyilvános konzultációra bocsátott, jóváhagyással kapcsolatos szakvélemény-tervezeteiben felvesse a kérdéseket.

3.2.5. AZ EFRAG FINANSZÍROZÁSI STRUKTÚRÁJÁNAK DIVERZIFIKÁLÁSA ÉS EGYENSÚLYA

Az EFRAG állami és magánforrásokból finanszírozott, az európai közérdekért tevékenykedő szervezet. Az EFRAG jogi formája az AISBL (belga nemzetközi nonprofit szervezet).

Az EFRAG tagszervezetei nyolc európai érdekelt feleket tömörítő szervezet, kilenc nemzeti szervezet, valamint az Európai Bizottság.

A pénzügyi hozzájárulások tagszervezetek szerinti bontását a 3. függelék tartalmazza.

A készpénzes finanszírozáson túlmenően az EFRAG természetbeni hozzájárulásokat kap az EFRAG TEG tagjaitól, az EFRAG Igazgatótanácsától, a munkacsoportoktól és a tanácsadó testületektől, továbbá önkéntes kirendelések formájában is.

2019-ben az EFRAG törekszik tagsági bázisának bővítésére és a szélesebb körű földrajzi képviseletre. Egy hosszú távon fenntartható finanszírozási struktúra érdekében felül fogja vizsgálni finanszírozási struktúráját, követve az Accountancy Europe arra irányuló kérését, hogy 2019-től kezdve csökkenjen a tagsági hozzájárulás, és szem előtt tartva annak lehetséges pénzügyi következményeit, ha a Pénzügyi Beszámolások Tanácsa – a könyvvizsgálók, a

számviteli szakemberek és az aktuáriusok egyesült királyságbeli és írországi szabályozója – a brexit miatt kilép.

1. KÖZÉRDEKŰ FELÜGYELETI TANÁCS

4.1. A TEVÉKENYSÉGEK ÁTTEKINTÉSE

A könyvvizsgálat, a bizonyosság nyújtása, az etikai kérdések és az oktatás területén a standardalkotás átfogó struktúrája három szintből áll: ezek a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (IFAC) által támogatott standardalkotó testületek (SSB), a független felügyelet (PIOB), valamint az állami hatóságok felügyeleti szervével szembeni elszámoltathatóság (Monitoring Csoport).

A PIOB egy független külső testület, amely 10 tagból – köztük az elnökből – áll (a 10 tag közül két uniós tagot a Bizottság jelölt), és a könyvvizsgálattal, az etikai kérdésekkel és a könyvvizsgálók oktatásával kapcsolatos standardalkotást felügyeli. A vonatkozó szabványok a nemzetközi könyvvizsgálati standardok (ISA-k), a könyvvizsgálókra vonatkozó etikai standardok és a nemzetközi oktatási standardok (IES-ek). A standardalkotási struktúra az IFAC 2003-as reformjainak eredménye¹², amelyeket a több országban bekövetkezett nagy horderejű vállalat-összeomlásokra, valamint pénzügyi beszámolással és könyvvizsgálattal kapcsolatos mulasztásokra adott válaszként dolgoztak ki. Alapvető reformlépés volt a PIOB létrehozása, aminek célja a befektetők és mások bizalmának növelése annak felügyelete révén, hogy a standardalkotó testületek könyvvizsgálattal kapcsolatos tevékenységei kellően igazodjanak a közérdekhez.

A PIOB általános feladata annak szavatolása, hogy a szabályszerű eljárást, a felügyeletet és az átláthatóságot tiszteletben tartsák, valamint hogy a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetségének keretében a nemzetközi könyvvizsgálói standardok előterjesztését, kidolgozását és elfogadását magában foglaló folyamat egésze során biztosított legyen a közérdek védelme. Ez továbbra is kritikus jelentőségű, amint azt a közelmúltbeli könyvvizsgálói botrányok is mutatják (például a Carillion csődje az Egyesült Királyságban).

A PIOB emellett jóváhagyja a standardalkotó testületek tagjainak jelölését, valamint a testületek stratégiáját és munkatervét, nyomon követi a standardok kidolgozását, és ellenőrzi, hogy megfelelően figyelembevételre kerültek-e a nyilvános konzultációkban említett szempontok. Szükség esetén a PIOB olyan intézkedésekre tesz javaslatot, amelyek biztosítják, hogy a standardok megfelelő módon szolgálják a közérdeket.

2018-ban a PIOB¹³ rendszeres párbeszédet folytatott a felügyelete alá tartozó standardalkotó testületekkel (Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standardok Testület (IAASB), Nemzetközi Számviteli Oktatási Standard Testület (IAESB) és

¹² Az IFAC a könyvvizsgálókat és számviteli szakembereket világszerte képviselő magánszervezet.

¹³ A PIOB 2018-ban jóváhagyott 14. nyilvános jelentése:

http://www.ipiob.org/media/files/attach/2018PIOB_Report.pdf.

Nemzetközi Számviteli Etikai Standard Testület (IESBA)), ezek három Konzultatív Tanácsadó Csoportjával, a Megfelelési Tanácsadó Testülettel és a Jelölő Bizottsággal, valamint a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (IFAC) vezetésével.

A PIOB ezenkívül tevékenyen részt vett a Monitoring Csoport eszmecsereiben a könyvvizsgálattal kapcsolatos nemzetközi standardok jelenlegi irányítási és felügyeleti modelljének reformjára vonatkozóan, és hozzájárult egy „közérdekre vonatkozó keretrendszer” kidolgozásához, amelynek célja egy megfelelőbb mechanizmus biztosítása annak értékelésére, hogy miként jelenik meg a közérdek a standardalkotási folyamat egészében. A Monitoring Csoport kiterjedt nyilvános konzultációt folytatott¹⁴ a tervezett reformról, és a visszajelzések¹⁵ azt mutatják, hogy a reform az érdekeltek széles körének támogatását élvezi annak érdekében, hogy javuljon a könyvvizsgálattal kapcsolatos standardalkotás elszámoltathatósága és átláthatósága. Az érdekelt felek teljes köre támogatja a közérdekre vonatkozó keretrendszert, amely a standardalkotási folyamat egészében érvényesül.

Az év folyamán elért legfontosabb eredmények közé tartozott az ISA 540 „Számviteli becslések – beleértve a valós értékre vonatkozó számviteli becsléseket – és a kapcsolódó közzétételek vizsgálata” standard elfogadása, az átstrukturált és felülvizsgált etikai kódex kiadása, valamint utolsó elemének (Ösztönzők) befejezése. A PIOB által 2018-ban jóváhagyott standardokat az alábbi táblázat foglalja össze.

PIOB TESTÜLETI ÜLÉS	SSB	STANDARD
Március	IESBA	„Hivatalos könyvvizsgálók nemzetközi etikai kódexe (beleértve a nemzetközi függetlenségi standardokat)” (az „átstrukturált és felülvizsgált kódex”)
Március	IESBA	„A kódexben foglalt biztosítékokkal kapcsolatos felülvizsgálatok”
Június	IESBA	„A kódex ösztönzők felkínálásával és elfogadásával kapcsolatos felülvizsgálatai”
Szeptember	IAASB	„Nemzetközi könyvvizsgálati standardok – ISA 540 (módosított) – Számviteli becslések és a kapcsolódó közzétételek könyvvizsgálata”
Szeptember	IAESB	„Nemzetközi Oktatási Standard – IES 7 (módosított) – Szakmai továbbképzés”

¹⁴ <https://www.iosco.org/>

¹⁵ https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2018-05-31-Monitoring-Group-Summary-of-Feedback.pdf.

4.2. IRÁNYÍTÁS ÉS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

A PIOB tagjait a Monitoring Csoport nevezi ki, amely a könyvvizsgálatra, a bizonyosság nyújtására, az etikai kérdésekre és az oktatásra vonatkozó nemzetközi standardok terén az átfogó irányítás végső felelőse.

A Monitoring Csoport, amelynek az Európai Bizottság is a tagja, figyelemmel kíséri a PIOB közérdeket megjelenítő feladatának teljesítését, különös tekintettel a PIOB standardalkotási folyamatot felügyelő tevékenységére.

A potenciális összeférhetlenségi helyzetek tekintetében a PIOB tagjainak és személyzetének tartania kell magát a PIOB magatartási kódexéhez. A PIOB magatartási kódexének első elve kimondja, hogy a testületi tagok és a személyzet tagjai nem vehetnek részt semmilyen olyan ügyben, amelynek vonatkozásában döntéseiket összeférhetlenség befolyásolhatja. A testületi tagok évente nyilatkozatot írnak alá arról, hogy nem áll fenn esetükben összeférhetlenség. 2018-ban a PIOB egyetlen tagjának vonatkozásában sem jelentettek összeférhetlenséget.

A magatartási kódex azt is előírja a testületi tagok és a személyzet számára, hogy a feddhetetlenséggel, a pártatlansággal és a diszkrécióval összhangban eljárva olyan magatartást tanúsítsanak, amely illik egy, a közérdek védelmét középpontba helyező nemzetközi szervezet tagjaiként fennálló státuszukhoz.

4.3. A FINANSZÍROZÁS DIVERZIFIKÁLÁSA TERÉN 2018-BAN TÖRTÉNT FEJLEMÉNYEK

A PIOB finanszírozása a tényleges és érzékelhető függetlenség megőrzését szolgálja. A stabil finanszírozási forrásoknak a közérdek-érvényesítés célját szolgáló, megfelelő diverzifikálása nemcsak azt segíti elő, hogy a közérdek folyamatosan érvényesüljön, hanem a PIOB függetlenségét is garantálja. A finanszírozás diverzifikálásának fontosságát elismerte már a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (International Federation of Accountants – IFAC) 2003. évi reformja is, amely a jelenlegi nemzetközi standardalkotási rendszer – beleértve a PIOB-ot is – kiindulópontja volt.

A PIOB-ot 2005-ös létrehozásától egészen 2010-ig – amikor a 716/2009/EK határozattal létrehozott közösségi finanszírozási program megkezdte működését – néhány spanyolországi természetbeni hozzájárulástól eltekintve (ideértve a madridi iroda bérletét, amelynek értéke 2018-ban 128 154 EUR volt) – kizárólag az IFAC finanszírozta.

Az IFAC által egy adott évben rendelkezésre bocsátott finanszírozás a garantált maximális hozzájárulásnak felel meg, amelyet az IFAC további beavatkozás nélkül bocsát a PIOB rendelkezésére. A nem az IFAC-tól származó hozzájárulások célja, hogy kiváltsák, és ily módon csökkentsék az IFAC adott évre fizetett hozzájárulását. Ideális esetben az IFAC által a PIOB éves összkiadásához nyújtott finanszírozás aránya nem éri el az összkiadás felét, más közszférabeli támogatókat azonban nagyon nehéz találni.

A PIOB második legnagyobb támogatója az EU. 2017-ben a PIOB bevétele (pénzügyi és természetbeni hozzájárulások) 1 784 154 eurót tett ki. Az IFAC által nyújtott összeg

1 059 807 EUR volt, ami 59,40 %-ot jelent, míg az uniós hozzájárulás 325 000 eurót, azaz 18,21 %-ot tett ki.

2018-ban a PIOB bevétele (pénzügyi és természetbeni hozzájárulások) 1 825 620 eurót tett ki, és az uniós hozzájárulás 331 000 EUR, azaz 18,13 % volt. Az IFAC hozzájárulása 1 135 302 eurót, azaz 62,18 %-ot tett ki.

A szervezetek pénzügyi hozzájárulásainak bontását az 5. *függelék* tartalmazza.

A rendelet 9. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy amennyiben egy adott évben az IFAC általi finanszírozás túllépi a PIOB teljes éves finanszírozásának kétharmadát, a Bizottság javaslatot terjeszt elő az adott évre vonatkozó éves hozzájárulásának legfeljebb 300 000 euróra történő korlátozásáról. 2018-ban (akárcsak 2014–2016-ban) ez a helyzet nem állt fenn. Így, mivel az IFAC által nyújtott finanszírozás a rendeletben meghatározott kritikus küszöbérték (66,66 %) alatt maradt, a Bizottságnak nem kell felülvizsgálnia a PIOB-nak nyújtott 2018. évi hozzájárulását.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

Az uniós finanszírozási program 2018-ban is teljes mértékben indokolt volt, tekintve a tőkepiaci unió létrehozására és a pénzügyi stabilitás biztosítására irányuló uniós erőfeszítéseket. A három kedvezményezett (az EFRAG, az IFRSF és a PIOB) igazodott a Bizottság 2018. évi végrehajtási határozatának mellékletében rögzített éves munkaprogramhoz. Jelenleg nincs ok megkérdőjelezni a program relevanciáját a jelenlegi pénzügyi terv fennmaradó időszakára nézve.

Az EFRAG tekintetében a Bizottság értékelte különösen az EFRAG által az IFRS 17 *Biztosítási szerződések* standarddal kapcsolatos jövőbeni jóváhagyási szakvéleményének alátámasztása érdekében kezdeményezett átfogó hatáselemzést, valamint az EFRAG-nak az IASB-n belül a *Tőketulajdonságokkal rendelkező pénzügyi instrumentumokról* folytatott eszmecsere befolyásolásában játszott kulcsszerepét. Emellett az Európai Vállalati Beszámolási Laboratórium (European Corporate Reporting Laboratory) Bizottság kérésére történő létrehozása azon megbízatásának logikus kiterjesztését jelenti, amelynek értelmében értékes információkkal kell szolgálnia az Európai Bizottság számára a nem pénzügyi beszámolóval kapcsolatos bevált gyakorlatokra vonatkozóan.

Az IFRS Alapítvány tekintetében a Nemzetközi Számviteli Standard Testület intézkedéseket hozott az IFRS 17 standard végrehajtás előtti szakaszából eredő aggályok kezelése érdekében azáltal, hogy elhalasztotta a végrehajtás időpontját és célzott módosításokat hajtott végre a standardon. Ami a fenntarthatóságra és az adózás átláthatóságára vonatkozó közzétételeket illeti, az Alapítvány – a vezetés pénzügyi kimutatásokra vonatkozó kommentárjára irányuló projekt részeként – a nem kötelező megközelítésmód felé hajlik. Végezetül, az Alapítvány finanszírozásának 2018-as összetétele rávilágít arra, hogy tovább nőtt a szakadék a pénzügyi hozzájárulások és a joghatóságoknak a Kuratóriumon, valamint az IASB testületén belüli

képviselte között, miközben a helyzet eleve nem volt kiegyensúlyozott, tekintettel az amerikai régiótól érkező finanszírozás különösen alacsony arányára, amely 2018-ban további 10 %-kal csökkent.

A PIOB független felügyeleti feladatköre bizonyosságot hivatott nyújtani a befektetők és mások számára azzal kapcsolatban, hogy a könyvvizsgálattal kapcsolatos standardalkotás a köz érdekében történt. Bár a Monitoring Csoport által elindított reformfolyamat következtében az elkövetkező években a PIOB összetétele és szerepe várhatóan változni fog, a független felügyelet továbbra is egyik alapvető eleme lesz valamennyi jövőbeni irányítási modellnek. Ezzel egyidejűleg a PIOB finanszírozásának diverzifikálására irányuló erőfeszítéseknek is folytatódniuk kell.

1. függelék – Az IFRS-sel kapcsolatos 2018. évi tevékenységek összefoglalása

Standard	Az IASB általi kiadás dátuma	Az alkalmazás kezdő időpontja	Közzététel a Hivatalos Lapban
Az IFRS 2 módosításai – A részvényalapú kifizetési ügyletek besorolásának és értékelésének pontosításai	2016. 06. 20.	2018. 01. 01.	2018. 02. 27.
Az IFRS standardok éves javításai 2014–2016	2016. 12. 08.	2017. 01. 01.	2018. 02. 08.
IFRIC 22 Külföldi pénznemben denominált ügyletek és devizaelőlegek	2016. 12. 08.	2018. 01. 01.	2018. 04. 03.
Az IAS 40 módosításai: Befektetési célú ingatlanok átsorolása	2016. 12. 08.	2018. 01. 01.	2018. 03. 15.
IFRS 17 – Biztosítási szerződések	2017. 05. 18.	2021. 01. 01.	
IFRIC 23 – Nyereségadó kezelésével kapcsolatos bizonytalanság	2017. 06. 07.	2018. 01. 01.	2018. 10. 24.
Az IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok standard módosításai – Előtörlesztési jellemzők – negatív kompenzáció	2017. 10. 12.	2019. 01. 01.	2018. 03. 26.
Az IAS 28 standard módosítása – Hosszú távú érdekelttség társult vállalkozásokban és közös vállalkozásokban	2017. 10. 12.	2019. 01. 01.	2019. 02. 11.
Éves javítások 2015–2017	2017. 12. 12.	2019. 01. 01.	2019. 03. 15.
Az IAS 19 standard módosítása – Programmódosítás, megszorítás vagy rendezés	2018. 02. 07.	2019. 01. 01.	2019. 03. 14.
Az IFRS standardok fogalmi keretre való hivatkozásainak módosításai	2018. 03. 29.		
Az IFRS 3 standard módosításai – Az üzleti tevékenység definíciója	2018. 10. 22.		
Az IAS 1 és az IAS 8 standard módosításai – A lényegesség meghatározása	2018. 10. 31.		

A támogatási kérelmekben jelentett projektek	2017	2018	2019	Megjegyzések
Jobb kommunikáció projekt				
Elsődleges pénzügyi kimutatások	Munkaterv	Munkaterv	Munkaterv	Az elsődleges pénzügyi kimutatás felépítésének és tartalmának célzott javítása.
Közzétételi kezdeményezés – A közzététel elvei	Munkaterv	Vitaindító dokumentum – 2017. 03. 30.	A projekt összefoglalója közzétéve 2019 márciusában	A közzétételi követelmények fejlesztését célzó kutatási projekt.
Közzétételi kezdeményezés – A lényegesség meghatározása (Az IAS 1 és az IAS 8 módosítása)		Nyilvános tervezet – 2017. 09. 14.	Kiadva 2018. 12. 31-én	Befejezett projekt.
Közzétételi kezdeményezés – A közzétételek célzott standardszintű felülvizsgálata			Munkaterv	Az IFRS 13 Valós értéken történő értékelés standard és az IAS 19 Munkavállalói juttatások standard közzétételi követelményeinek az IASB által meghatározott új irányadó alapelvek tekintetében történő vizsgálatára irányuló projekt.
Közzétételi kezdeményezés – Számviteli politikák			Munkaterv	A számviteli politikákkal kapcsolatos közzétételeknek a lényegesség elve alkalmazásával történő javítására irányuló projekt.

Kutatási projektek				
Közös ellenőrzés alatt álló üzleti kombináció	Munkaterv	Munkaterv	Munkaterv	Célja, hogy csökkenjen a közös ellenőrzés alatt álló üzleti kombináció elszámolási módszereinek sokfélesége.
Az IFRS 13 standard bevezetés utáni felülvizsgálata		Munkaterv	A projekt összefoglalója közzétéve 2018 decemberében	A felülvizsgálat célja az IFRS 13 „Valós értéken történő értékelés” standard pénzügyi beszámolásra gyakorolt hatásának elemzése volt. A munka 2017-ben információkéréssel kezdődött.
Diszkontráta	Munkaterv	Munkaterv	A projekt összefoglalója közzétéve 2019 februárjában	Kutatási terv a diszkontráta IFRS standardokban való alkalmazásáról. A projekt 2017 márciusában befejeződött. A kutatási összefoglaló 2018-ban várható.
Dinamikus kockázatkezelés	Munkaterv	Munkaterv	Munkaterv	Makrofedezeti kérdésekkel foglalkozó kutatási terv, amelynek célja a kockázatfedezés és a dinamikus kockázatkezelés hatásairól beszámolást nyújtó számviteli modell kidolgozása. A vitaindító dokumentum 2019-ben várható.
Tőketulajdonságokkal rendelkező pénzügyi instrumentumok	Munkaterv	Munkaterv	Vitaindító dokumentum 2018. június	Kötelezettség- és toketulajdonságokkal egyaránt rendelkező pénzügyi instrumentumok bemutatásának pontosítása. Célja az IAS 32 Pénzügyi instrumentumok: bemutatás standard előírásainak pontosítása.
Goodwill és értékvesztés	Munkaterv	Munkaterv	Munkaterv	Kutatási projekt a goodwill értékvesztése megfelelő időben történő elszámolásának biztosítása céljából. Célja az IAS 36 standard előírásainak javítása.

Részvényalapú kifizetés	Munkaterv	Végrehajtva	Projektösszefoglaló 2018. október	Befejezett projekt.
Szabályozott díjszabású tevékenységek	Munkaterv	Munkaterv	Munkaterv	A projekt célja a díjszabályozások hatásának számbavétele szabályozott vállalati árazási rendszerekben.
Fogalmi keret	Nyilvános tervezet – 2015. 05. 28.	Folyamatban	Kiadva 2018 márciusában	Befejezett projekt.
Kitermelési tevékenységek			Munkaterv	Kutatási projekt az IFRS 6 – Az ásványkincsek feltárása és felmérése standard fejlesztésének vizsgálatára
Projektkarbantartás – Szűk körű módosítások				
Számviteli politikák és számviteli becslések (Az IAS 8 standard módosításai)		Nyilvános tervezet – 2017. 09. 12.	Munkaterv	A számviteli politikák és a számviteli becslések megkülönböztetésének pontosítása.
A számviteli politikák változásai (Az IAS 8 standard módosítása)		Munkaterv	Nyilvános tervezet – 2018. 03. 26.	Célja a megvalósíthatatlansági küszöbérték csökkentése a számviteli politikák önkéntes változtatásainak visszamenőleges alkalmazása tekintetében.
A visszatérítés lehetősége (Az IFRIC 14 standard módosításai)		Munkaterv	Munkaterv	Azon esetek pontosítása, amikor harmadik felek jogosultak konkrét döntéseket hozni a vállalati meghatározott juttatási programról.
A kötelezettségek besorolása (Az IAS 1		Nyilvános tervezet –	Munkaterv	A megújítható adósság besorolásának pontosítása. 2019-ben módosítás várható.

standard módosítása)		2015. 02. 10.		
Az üzlet definíciója (Az IFRS 3 standard módosítása)		Munkaterv	Kiadva 2018. 10. 22-én	Az „üzlet” és az „eszközcsoporthat” definíciója közötti különbség pontosítása.
Díjak a 10 százalékos kivezetési kritérium kapcsán (Az IFRS 9 standard módosítása)		Munkaterv	Munkaterv	A pénzügyi kötelezettségek kivezetésének értékelésekor figyelembe veendő díjak és költségek pontosítása
Az IFRS 8 Működési szegmensek standard javításai		Nyilvános tervezet – 2017. 03. 29.	Projektösszefoglaló 2019. február	A projekt a nyilvános tervezettel kapcsolatos konzultáció visszajelzései nyomán befejeződött.
IAS 16 – Használat előtti jövedelmek		Nyilvános tervezet – 2017. 06. 20.	Munkaterv	Az értékesítési bevételnek az ingatlantétel bekerülési értékéből való levonását tiltó módosítás.
Adóztatás a valós értéken történő értékelésben (Az IAS 41 standard módosításai)			Munkaterv	Módosítás annak érdekében, hogy szűküljön az IAS 12 standardban foglalt, arra vonatkozó jelenlegi mentesség alkalmazási köre, hogy a halasztott adókat valamely kötelezettség vagy követelés kezdeti megjelenítésekor nem jelenítik meg.
Az IBOR reformja és a pénzügyi beszámolásra gyakorolt hatások			Munkaterv	Az IBOR reformjának a pénzügyi beszámolásra gyakorolt következményeit kezelni hivatott projekt.
Hátrányos szerződések – A szerződés			Nyilvános tervezet – 2018. 12. 13.	A szerződések hátrányos voltának meghatározása tekintetében az „elkerülhetetlen költségek” fogalom meghatározásának tisztázását célzó projekt.

teljesítésének költsége (Az IAS 37 standard módosítása)				
Az eszközmegtérüléstől függő nyugdíjjuttatások			Munkaterv	Kutatási projekt az IAS 19 Munkavállalói juttatások standard esetleges módosításának vizsgálata céljából az eszközmegtérüléstől függő nyugdíjjuttatások vonatkozásában.
Leányvállalat mint első alkalmazó (Az IFRS 1 standard módosítása)			Munkaterv	Az IFRS 1 standard egyértelműsítése a kumulatív átváltási korrekciónak az IFRS valamely leányvállalat általi első alkalmazásakor történő kiszámítása tekintetében.

2. függelék – Az IFRS Alapítvány 2018. évi finanszírozásának bontása

Az IFRS Alapítvány finanszírozásának bontása						
Pénzügyi támogatók	Hozzájárulás 2018	Hozzájárulás 2017	Hozzájárulás 2016	A kurátorok száma	Változás konstans árfolyamon számolva	
					2018/2017	2017/2016
Nemzetközi auditcégek	24,0 %	34,7 %	31,3 %		-31,8 %	-0,3 %
Európai Bizottság	18,5 %	16,5 %	15,6 %		2,0 %	2,0 %
Uniós tagállamok	17,3 %	15,9 %	15,4 %	7	-4,0 %	1,0 %
Ázsia/Óceánia	32,7 %	25,6 %	29,0 %	8	7,4 %	-2,4 %
Amerika	6,1 %	5,8 %	6,6 %	6	-10,8 %	-17,0 %
Afrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	1	0,0 %	-53,3 %
Egyéb	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0	-15,7 %	-2,4 %
Összesen				22	-9,7 %	-2,1 %

Forrás: IFRS Alapítvány

3. függelék – Az EFRAG 2018. évi finanszírozásának bontása

HOZZÁJÁRULÁSOK	000 EUR		
	2018	2017	2016
Az európai érdekelt feleket tömörítő szervezetek			
Accountancy Europe	300	300	300
BUSINESSEUROPE	125	125	125
INSURANCE EUROPE	75	75	75
Európai Bankszövetség (EBF)	75	75	75
Európai Takarékszövetkezeti Csoport (ESBG)	75	75	75
Takarékszövetkezetek Európai Szövetsége (EACB)	75	75	75
Kkv-k könyvelését és könyvvizsgálatát végző szervezetek európai szövetsége (EFAA)	25	25	25
Európai Befektetéselemzők Egyesületeinek Nemzetközi Szövetsége (EFFAS)	15	15	15
Összesen	765	765	765
Nemzeti Szervezetek			
Franciaország	350	350	350
Németország	350	350	350
UK	350	350	350
Olaszország	290	290	290
Svédország	100	100	100
Dánia	50	50	50
Hollandia	50	50	50
Spanyolország	50	50	0

Luxemburg	10	15	15
Összesen	1600	1605	1555
Európai Bizottság¹⁶	2885	2593	2432
ÖSSZES HOZZÁJÁRULÁS	5250	4963	4752

Forrás: EFRAG

¹⁶ Támogatási hozzájárulások a 2019. július 31-i állapot szerint (a 2018-as támogatási hozzájárulások esetében ideiglenes adatok).

4. függelék – A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó információk az EFRAG-nál, a 2018. december 31-i állapot szerint

Csoport	Férfiak százalékos aránya	Nők százalékos aránya	Közép- és Kelet- Európa százalékos aránya	Állampolgárságok száma
EFRAG Igazgatótanács	76 %	24 %	0 %	
EFRAG TEG	87 % (2019. április 1-jétől 81 %)	13 % (2019. április 1-jétől 19 %)	6 % (2019. április 1- jétől 0 %)	10 (2019. április 1- jétől 8)
EFRAG TEG munkacsoportok és tanácsadó testületek	79 %	21 %	2 %	6 és 14 között
European Lab irányítócsoport	59 %	41 %	12 %	13
European Lab projektmunkacsoport	52 %	48 %	13 %	13

Forrás: EFRAG

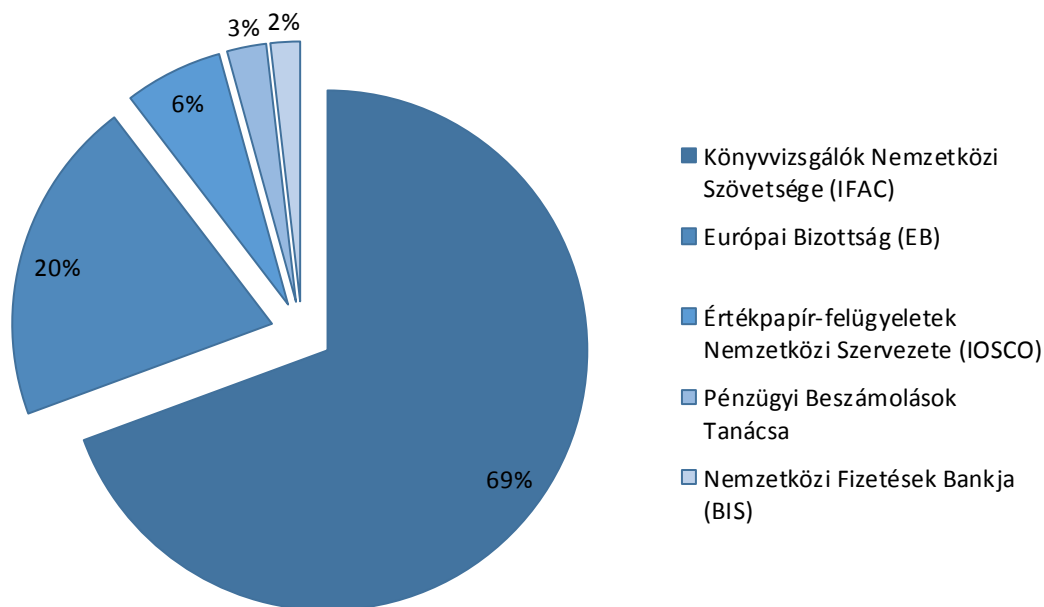
5. függelék

A PIOB költségvetésének diverzifikálása

A PIOB – a Monitoring Csoporttal és az IFAC-kal szoros együttműködésben – 2012-ben tőkebevonást hajtott végre. Ennek következtében a rákövetkező években olyan diverzifikált finanszírozási bázist alakított ki, amely az IFAC-on kívüli forrásokat is magában foglal. A PIOB 2018-ban 1 636 302 EUR hozzájárulást kapott a következő támogatóktól:

- Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége: 1 135 302 EUR
- Európai Bizottság: 331 000 EUR
- Értékpapír-felügyelet Nemzetközi Szervezete (IOSCO): 100 000 EUR
- Pénzügyi Beszámolások Tanácsa: 40 000 EUR
- Nemzetközi Fizetések Bankja: 30 000 EUR

2018. évi hozzájárulások %



Melléklet

A program időközi értékelése

1. ÖSSZEFOGLALÓ

Ez a melléklet a pénzügyi beszámolás és audit területén meghatározott tevékenységeket támogató finanszírozási program időközi értékelését tartalmazza. Értékeli, milyen előrehaladás történt a program célkitűzései tekintetében a 2014 és 2019 közötti időszakban.

Megvizsgálja a program általános célszerűségét és koherenciáját, végrehajtásának hatékonyságát, valamint azt, hogy összességében és egyenként mennyiben volt eredményes a kedvezményezettek munkaprogramja a 258/2014/EU rendelet 2. cikkében említett cél – a belső piac hatékony működési feltételeinek javítása a nemzetközi pénzügyi beszámolási és auditstandardok átlátható és független kidolgozásának támogatása révén – elérése tekintetében.

Az értékelés megállapítása szerint a finanszírozási program a felülvizsgálat tárgyát képező időszak során hozzájárult a kitűzött cél eléréséhez, és a vállalati beszámolás európai keretrendszerének változásai fényében továbbra is releváns, emellett összhangban áll az Európai Unió egyéb politikai prioritásaival.

Ugyanakkor az időközi értékelés új kihívásokat is feltár, amelyek a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló európai cselekvési terv keretében merültek fel, amely terv az EFRAG jóváhagyási tevékenységeinek részeként megköveteli a fenntarthatóságra gyakorolt hatások szigorúbb ellenőrzését. Ez ellensúlyozza azt, hogy az IFRS Alapítvány az IFRS standardalkotásával kapcsolatos megfontolásai során a pénzügyi teljesítménnyel kapcsolatos beszámolásra szorítkozik, anélkül, hogy kötelező jelleggel értékelné az IFRS standardok gazdaságra vagy fenntarthatóságra gyakorolt tágabb hatását.

Az időközi értékelés megállapítja, hogy ez az új szakpolitikai cél már kiszélesítette az EFRAG jóváhagyási és kutatási tevékenységeinek körét: az EFRAG nemrégiben két jelentős eseti projektet indított a Bizottság felkérésére annak érdekében, hogy értékelje az IFRS standardoknak a hosszú távú tulajdonviszonyt megtestesítő befektetésekre gyakorolt hatását, és azonosítsa, milyen javításokat lehetne végrehajtani a hosszútávúságnak a befektetői magatartás tekintetében történő előmozdítása érdekében. A PIOB vonatkozásában a Bizottság szolgálatai rámutatnak arra, hogy el kell érni a támogatói bázis diverzifikálását.

Összegezve, a Bizottság szolgálatainak megállapítása szerint a jelenlegi uniós társfinanszírozás az eddigiekben megfelelt az elvárásoknak, és azt a következő, 2021 és 2027 közötti többéves pénzügyi keretben is fenn kell tartani. Különösen fontos a megfelelő finanszírozás biztosítása annak érdekében, hogy az EFRAG el tudja végezni a fenntarthatósággal kapcsolatos újabb feladatait.

2. BEVEZETÉS

2.1. AZ IDŐKÖZI ÉRTÉKELÉS CÉLJA

A 258/2014/EU rendelet 9. cikke (8) bekezdésének előírása értelmében a Bizottság jelentést terjeszt elő az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a pénzügyi beszámolás és az audit területén meghatározott tevékenységeket támogató, a 2014–2020 közötti időszakra szóló uniós program eredményeiről. A jelentés kiterjed legalább a program *általános célszerűségére és koherenciájára*, végrehajtásának *eredményességére*, valamint a kedvezményezettek munkaprogramjának általános és *egyedi eredményességére* a nemzetközi pénzügyi beszámolási és auditstandardok átlátható és független kidolgozásának támogatása terén.

2.2. A PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁS ÉS AZ AUDIT TERÜLETÉN MEGHATÁROZOTT TEVÉKENYSÉGEKET TÁMOGATÓ EURÓPAI UNIÓS PROGRAM

A program az alábbi három szervezet tevékenységeit társfinanszírozza: a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Alapítványa (International Financial Reporting Standards Foundation – IFRSF), az Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport (European Financial Reporting Advisory Group – EFRAG) és a Közérdekű Felügyeleti Tanács (Public Interest Oversight Board – PIOB). Hozzájárul az Unió szakpolitikai célkitűzéseinek megvalósításához a pénzügyi beszámolás és az audit vonatkozásában. Az IFRS Alapítvány nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokat (IFRS-eket) dolgoz ki a Nemzetközi Számviteli Standard Testületen (IASB) keresztül, míg az EFRAG jóváhagyásra vonatkozó szakvéleményeket készít az Európai Bizottság számára az új és a módosított standardokról, valamint nyomon követi az IASB által végzett standardalkotási tevékenységeket, biztosítandó az európai érdekek védelmét. A PIOB végzi a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (IFAC) által támogatott három standardalkotó testület felügyeletét az audit és a bizonyosság nyújtása, az oktatás, valamint az etikai kérdések területén.

A pénzügyi beszámolás területén a program kiegészíti az IAS-rendeletet, amelynek értelmében azon vállalkozásoknak, amelyek értékpapírjait valamely szabályozott uniós piacon jegyzik, a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint kell elkészíteniük összevont pénzügyi beszámolóikat.

A program pénzügyi keretösszege a 2014 és 2020 közötti időszakra 57 007 000 EUR, a következő lebontásban:

- IFRS Alapítvány: 31 632 000 EUR
- EFRAG: 23 134 000 EUR
- PIOB: 2 241 000 EUR

A finanszírozást működési támogatás formájában nyújtják a három kedvezményezettnek, amelyet közvetlen irányítás keretében, éves munkaprogramokkal hajtanak végre.

2.3. A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI

A pénzügyi beszámolás területén a programot létrehozó 258/2014/EU rendelet preambulumbekzdéseiben rögzített főbb operatív célkitűzések az alábbiakat foglalják magukban:

- a társasági beszámolók átláthatóságának és összehasonlíthatóságának biztosítása Unió-szerte;
- a nemzetközi szinten alkalmazott számviteli standardok közelítésének előmozdítása azzal a végső céllal, hogy létrejöjjön a számviteli standardok egységes rendszere;
- annak biztosítása, hogy a nemzetközi standardalkotási folyamatban megfelelően figyelembe vegyék az Unió érdekeit. Ezek az érdekek magukban foglalják az „óvatosság” elvét, a „megbízható és valós összképre” vonatkozó követelményt, valamint a standardok pénzügyi stabilitásra és gazdaságra gyakorolt hatásának figyelembevételét;
- a kedvezményezettek magánszektortól és eseti forrásoktól való pénzügyi függetlenségének fokozása, erősítve ezáltal kapacitásukat és hitelességüket;
- a nemzetközi könyvvizsgálati standardok elfogadásához vezető folyamatnak és a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége egyéb közérdekű tevékenységeinek a felügyelete;
- az átláthatóság fokozása és az érdekelt felek bevonása a standardalkotás és a jóváhagyás folyamatába¹⁷.

2.4. AZ UNIÓS PROGRAM VÉGREHAJTÁSA

A pénzügyi beszámolás és az audit területén meghatározott tevékenységeket támogató európai uniós program munkaprogramjainak tartalmáért a Bizottság felel.

Az IFRS Alapítvány alapszabálya értelmében azonban a Nemzetközi Számviteli Standard Testület – az Alapítvány Kuratóriumával és Tanácsadó Tanácsával történő konzultáció, valamint ötévente egy nyilvános konzultáció lefolytatásának követelménye mellett – teljes körű mérlegelési jogkörrel rendelkezik technikai napirendjének kidolgozása és megvalósítása tekintetében. Ennek következtében az Európai Bizottság csak az IASB által meghatározott munkaprogramot követheti.

A Bizottság az alábbiak révén évente nyomon követi az uniós program végrehajtását, valamint a nyújtott támogatások felhasználását:

- (i) éves jelentések készítése a kedvezményezettek – az IFRS Alapítvány, az EFRAG és a PIOB – tevékenységeiről, valamint
- (ii) éves finanszírozási határozatok meghozatala, amely az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet (a költségvetési rendelet) 110. cikkében rögzített részletes szabályok

¹⁷ A 258/2014/EU rendelet (15) preambulumbekzdése.

alapján értékeli a kedvezményezettek munkaprogramjait.

3. AZ IDŐKÖZI ÉRTÉKELÉS HATÓKÖRE

Az időközi értékelés a 258/2014/EU rendelet 9. cikkének (8) bekezdésével összhangban a következő kérdéseket vizsgálja:

- **Eredményesség:** mennyiben volt sikeres a program egésze és az egyes kedvezményezettek munkaprogramja a célkitűzéseik felé való előrehaladásban?
- **Célszerűség:** továbbra is relevánsak-e a program célkitűzései, akár a teljesség tekintetében (új szükségletek), akár a helytállóság vonatkozásában (a szükségletek változása vagy megszűnése)?
- **Koherencia:** mennyiben áll összhangban a program más uniós politikákkal, illetve vannak-e következetlenségek a kedvezményezettek által végzett tevékenységek között?

Az értékelés az alábbi adatforrásokon alapult:

- a kedvezményezettek által az Európai Bizottsághoz évente benyújtott éves jelentések és igazoló dokumentumok;
- a Bizottság által azokon a felügyelőbizottsági üléseken összegyűjtött adatok és információk, amelyeken megfigyelőként részt vesz a finanszírozási kérdések megvitatása és tisztázása céljából;
- a kedvezményezettek pénzügyi kimutatásai és ellenőrzési jelentései;
- a pénzügyi rendszerek és az ellenőrzések megvizsgálása céljából a három kedvezményezettnél tett látogatások;
- a vállalkozások nyilvános jelentéstételére vonatkozó uniós keretszabályozás közelgő, 2019. évi célravezetőségi vizsgálata;
- az 1606/2002/EK rendelet („IAS-rendelet”) 2015. évi értékelése¹⁸;
- Az uniós program 2012. évi előzetes értékelése¹⁹.

Megközelítésmód

Ez az értékelés a 258/2014/EU rendelet 9. cikkének (8) bekezdésében foglalt követelményeket követi. A 2014-től 2019-ig terjedő időszakot fedi le, a fennmaradó (azaz a 2020 végéig tartó) időszakot nem.

A jelentés visszatekintő megközelítést alkalmaz. Nem foglalkozik a lehetséges szakpolitikai alternatívákkal; erre a 2021 és 2027 közötti egységes piaci programra irányuló európai bizottsági javaslatot alátámasztó hatásvizsgálat keretében került sor²⁰.

¹⁸ COM (2015) 301 final.

¹⁹ COM (2012) 782 final.

4. AZ ÉRTÉKEKÉLÉS EREDMÉNYEI

4.1. A PROGRAM ÁLTALÁNOS EREDMÉNYESSÉGE

Míg a Bizottság éves jelentései részleteiben értékelik az előrehaladást, e szakasz célja annak bemutatása, hogy az értékelés tárgyát képező időszakban az IFRS Alapítvány, az EFRAG és a PIOB tevékenységei továbbra is hozzájárultak-e a program célkitűzéseinek megvalósításához.

Főbb megállapítások

A finanszírozási program lehetővé tette a három kedvezményezett számára olyan standardok kidolgozását, amelyek javítják a pénzügyi instrumentumokkal, a bevételek megjelenítésével és a lízingszerződésekkel kapcsolatos pénzügyi információk átláthatóságát és összehasonlíthatóságát. Az IFRS Alapítvány folyamatban lévő „Jobb kommunikáció” projektje példa az összehasonlíthatóság azáltal történő további javítására, hogy erősödik az egységesség a fő teljesítménymutatók meghatározása, valamint a pénzügyi kimutatások prezentálása tekintetében.

A program hozzájárult ahhoz, hogy az IFRS-t világszerte elfogadják a kimagasló minőségű számviteli standardok referenciakereteként.

Az EFRAG minőségi szempontú jóváhagyási szakvéleményeket nyújt az Európai Bizottság számára az új vagy módosított standardokkal kapcsolatban, és az európai érdekek védelmében nyomon követi az IASB által végzett standardalkotási tevékenységeket. Ennek vonatkozásában az uniós program hozzájárult az EFRAG azon kapacitásának erősítéséhez, hogy az Unió egészére kiterjedő hatásvizsgálatokat végezzen az új IFRS standardok tágabb gazdasági következményeit érintően.

Ami a kedvezményezettek pénzügyi függetlenségét illeti, finanszírozásuk diverzifikálásának köszönhetően nőtt a hitelességük és a technikai kapacitásuk. Ugyanakkor nem sikerült elérni azt a célt, hogy az adott ország bruttó hazai termékével arányos nemzeti finanszírozási rendszerek legyenek érvényben az IFRS Alapítvány finanszírozásához. A Maystadt-reform végrehajtása nyomán szélesedett az EFRAG támogatóinak köre, és jobb lett a koordináció az európai érdekelt felek között a pénzügyi beszámolás területén.

A kedvezményezettek közül az IFRS Alapítvány és az EFRAG szilárd szabályokat vezetett be a szabályszerű eljárásra vonatkozóan, és jó úton halad az átláthatósági nyilvántartások létrehozása felé.

A PIOB tekintetében az uniós támogatás segített további közszférabeli támogatókat szerezni, valamint biztosítani az IFAC-tól és a könyvvizsgálói szakmától való, minimális szintű függetlenséget.

²⁰ SWD(2018)320 final, 8. függelék.

4.2. A KEDVEZMÉNYEZETTEK EGYENKÉNTI EREDMÉNYESSÉGE

IFRS Alapítvány

4.2.1. AZ IFRS ALAPÍTVÁNY LEGFONTOSABB EREDMÉNYEI

A Nemzetközi Számviteli Standard Testület által nyilvános konzultációt követően elkészített 2015–2020 közötti munkaprogram célja a meglévő standardok végrehajtásának javítása és támogatása, valamint az információk pénzügyi kimutatásokban történő közzétételének javítása. A 2014 és 2018 közötti időszakban az IFRS Alapítvány négy jelentős standardot adott ki: IFRS 15 – *Vevői szerződésekből származó bevétel*, IFRS 9 – *Pénzügyi instrumentumok*, IFRS 16 – *Lízingek* és IFRS 17 – *Biztosítási szerződések*. Ezenkívül az Európai Bizottság 2018 decemberében – az IFRS Alapítvány által fenntartott taxonómia alapján – elfogadta az egységes európai elektronikus formátum (ESEF) meghatározásáról szóló szabályozástechnikai standardot, amely 2020-tól kezdve előírja a szabályozott uniós piacra bevezetett értékpapírok kibocsátói számára, hogy iXBRL formátumban készítsék el az IFRS szerinti pénzügyi kimutatásaikat.

4.2.2. MENNYIRE VOLT EREDMÉNYES AZ IFRS ALAPÍTVÁNY A KITŰZÖTT CÉLOK ELÉRÉSE VAGY A CÉLOK FELÉ TÖRTÉNŐ EDDIGI ELŐREHALADÁS TEKINTETÉBEN?

Főbb megállapítások

A társasági beszámolók átláthatóságának és összehasonlíthatóságának biztosítása Uniószerre

A Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett, az 1606/2002/EK rendelet (az „IAS-rendelet”) értékeléséről szóló 2015. évi jelentése megállapította, hogy az IFRS standardok Európai Unióban történő bevezetése – a színvonal és a közzétételek javítása révén – növelte a pénzügyi kimutatások átláthatóságát, és javította a pénzügyi kimutatások ágazatokon belüli és ágazatok közötti összehasonlíthatóságát.

A 2014 és 2018 közötti időszakban az IFRS Alapítvány jelentős standardokat adott ki, és kutatási projekteket folytatott az IFRS szerinti pénzügyi kimutatások összehasonlíthatóságának és átláthatóságának fokozására irányulóan.

Az IFRS 15 Vevői szerződésekből származó bevétel standardot 2014 májusában adták ki, majd 2015-ben további pontosítások és az operatív végrehajtás megkönnyítése érdekében módosították. Az eredeti standardot az egyesült államokbeli Pénzügyi Számviteli Standard Testülettel közösen dolgozták ki egy olyan egységes bevételmegjelenítési modell kialakítása érdekében, amely valamennyi vevői szerződésre alkalmazandó, egyúttal tisztázva az előző IAS 8 *Bevételek* és IAS 11 *Beruházási szerződések* standard követelményeit, további iránymutatást biztosítva a végrehajtáshoz. A standard 2018. január 1-je óta alkalmazandó, és a várakozások szerint erősíteni fogja az IFRS és az US GAAP közötti összehasonlíthatóságot, egyidejűleg – a végrehajtási iránymutatás révén – javítva a vállalatok általi egységes

végrehajtást.

Az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* standard a hiteleszközök számviteli kezelését hivatott javítani, emellett a várt hitelezési veszteségek időben történő megjelenítésének biztosítását szolgálja egy előretekintő értékvesztési modell alkalmazásával. A standard célja továbbá a fedezeti elszámolási követelmények megfelelőbb összehangolása a vállalatok kockázatkezelési gyakorlataival, a közzétételek egyidejű javítása mellett. Ez várhatóan csökkenteni fogja a nem GAAP szerinti információkat, és javítja az átláthatóságot a pénzügyi instrumentumok kockázatkezelési célú felhasználásával kapcsolatban. A standard a 2018. január 1-jét követően kezdődő éves időszakra alkalmazandó.

Az IFRS 16 *Lízingszerződések* standard lényegesen kibővíti azon lízingszerződések körét, amelyek esetében a lízingbe vevő pénzügyi kimutatásaiban külön meg kell jeleníteni a lízingelt eszközöket és a lízingkötelezettségeket. A standard kidolgozásának célja az volt, hogy erősödjön a tőkeáttétel vállalatok közötti összehasonlíthatósága és a lízingszerződésekben eredő pénzforgalom átláthatósága. Európában a standard alkalmazása 2019. január 1-jétől kötelező.

Az IFRS 17 *Biztosítási szerződések* standard célja a biztosítási szerződések harmonizált számviteli kezelésének biztosítása és ezáltal a pénzügyi kimutatások biztosítók és viszontbiztosítók közötti összehasonlíthatóságának jelentős javítása. A standard előírja továbbá az aktuális feltételezések alkalmazását és a várt veszteségek időben történő megjelenítését annak érdekében, hogy javuljon az átláthatóság a biztosítási szerződésekbe ágyazódó biztosítási és pénzügyi kockázatokkal kapcsolatban. Emellett célja egy, az IFRS 15 standardhoz hasonló bevételmegjelenítési modell egységesítése az ágazatok közötti összehasonlíthatóság javítása érdekében.

Végezetül, a *Jobb kommunikáció* projekt részeként az IFRS Alapítvány mérlegeli az IFRS szerinti pénzügyi kimutatások prezentálásának lehetséges tökéletesítését, hogy ezáltal javuljon a teljesítménymutatók összehasonlíthatósága. Az IASB javaslatait körvonalazó nyilvános konzultáció 2019-ben várható.

A Bizottság szolgálatai ezért úgy értékelik, hogy az IFRS Alapítvány standardalkotási tevékenységei hozzájárultak a pénzügyi kimutatások átláthatóságának és összehasonlíthatóságának javításához, és ezáltal erősítették az uniós tőkepiac hatékony működését.

A nemzetközi szinten alkalmazott számviteli standardok közelítésének előmozdítása azzal a végső céllal, hogy létrejöjjön a számviteli standardok egységes rendszere

2014-től 2018-ig az IFRS standardok nemzetközi alkalmazása és elfogadottsága folyamatosan erősödött harminc további – főként afrikai – joghatósággal, amelyek előírják az IFRS-ek használatát. Az IFRS Alapítvány által az IFRS standardok világszintű alkalmazásáról készített 2018-as felmérés rámutat arra, hogy a felmérésben vizsgált 166 joghatóság 87 %-a írja elő az IFRS standardok alkalmazását legalább a nyilvános beszámolási kötelezettség alatt álló vállalatok esetében. Néhány jelentős tőkepiac (Japán, Egyesült Államok) azonban nem

követeli meg az IFRS standardokat, hanem csak engedélyezi nemzeti és külföldi kibocsátók számára, míg más jelentős joghatóságok, köztük Kína és India csak olyan konvergenciaprogramot hajtott végre az IFRS-re irányulóan a nemzeti számviteli standardok tekintetében, amely nem feltétlenül biztosítja az IASB által kiadott standardokkal való teljes összhangot. Ezenkívül bár az IASB és a FASB közös standardalkotási programja jelentős konvergenciát eredményezett a bevételek megjelenítése és a lízingszerződések tekintetében, a program a pénzügyi instrumentumok és a biztosítási szerződések vonatkozásában nem folytatódott.

Következésképpen az uniós program – bizonyos korlátai ellenére – hozzájárult az IFRS standardoknak mint a pénzügyi beszámolás világszintű referenciamodelljének nemzetközi elfogadottságához.

Annak biztosítása, hogy a nemzetközi standardalkotási folyamatban megfelelően figyelembe vegyék az Unió érdekeit. Ezek az érdekek magukban foglalják az „óvatosság” elvét, a „megbízható és valós összképre” vonatkozó követelményt, valamint a standardok pénzügyi stabilitásra és gazdaságra gyakorolt hatásának figyelembevételét.

Az IFRS Alapítvány alapszabálya értelmében a Nemzetközi Számviteli Standard Testület – az Alapítvány Kuratóriumával és Tanácsadó Tanácsával történő konzultáció, valamint ötévente egy nyilvános konzultáció lefolytatásának követelménye mellett – teljes körű mérlegelési jogkörrel rendelkezik technikai napirendjének kidolgozása és megvalósítása tekintetében. Az Európai Unió csak a Felügyelő Testület tagjaként és a Tanácsadó Tanács megfigyelőjeként képviselteti magát az IFRS Alapítványban, ami miatt nincs közvetlen befolyása a standardalkotással kapcsolatos döntésekre.

Ennek következtében az európai érdekelt felek véleményét az IFRS Alapítvány szabályszerű eljárásról szóló kézikönyvében (DPH) rögzített eljárásoknak megfelelően kell jelenteni; ez a kézikönyv előírja különösen, hogy a Nemzetközi Számviteli Standard Testületnek rálátással kell lennie standardalkotási javaslatainak valószínűsíthető hatásaira, és minden egyes nyilvános tervezet vagy végleges standard vonatkozásában hatáselemzést kell közzétennie. A szabályszerű eljárásról szóló kézikönyv követelményei azonban a pénzügyi beszámolás javítására, valamint a felhasználóknál és a kidolgozóknál felmerülő valószínűsíthető megfelelési költségek értékelésére összpontosítanak, figyelmen kívül hagyva az IFRS pénzügyi stabilitásra, gazdaságra és fenntarthatóságra gyakorolt tágabb hatásait.

2013-ban az IFRS Alapítvány tanácsadó testületet állított fel (Hatáselemzési Tanácsadó Csoport) annak érdekében, hogy segítse az IASB-t hatáselemzési módszertanának erősítésében. E tekintetben történt némi előrelépés az IFRS 16 *Lízingek* standard kiadását alátámasztó „hatáselemzésben”, amely külön vizsgálta az azzal kapcsolatos gazdasági aggályokat, hogy milyen hatással lesz a standard a vállalatok hitelfelvételi költségeire, az adósságról szóló megállapodásokra (felhasználva az EFRAG egyik tanulmányának megállapításait), a bankok számára előírt szabályozói tőkekövetelményekre, valamint a kisebb vállalatok finanszírozáshoz való hozzáféréseire. Az IFRS Alapítvány 2019-ben, a szabályszerű

eljárásról szóló kézikönyv felülvizsgálatának keretében nyilvános konzultációt indított, amelynek alapján tisztázni kell, hogy a hatáselemzést kifejezetten be kell építeni az IASB standardalkotási folyamatának egészébe, és mérlegelni kell az új IFRS standardoknak a hosszú távú pénzügyi stabilitásra gyakorolt valószínűsíthető hatásait. Ugyanakkor a Testületnek nem kell értékelnie a pénzügyi beszámolóval kapcsolatos változások lehetséges tágabb gazdasági vagy egyéb következményeit.

A megbízható és valós összkép elvével kapcsolatban az IASB 2018 márciusában kiadta a pénzügyi beszámolási tevékenység felülvizsgált fogalmi keretét, amely nem kötelező érvényű iránymutatást ad a Testületnek az IFRS standardok kidolgozásához. Bár a fogalmi keret nincs az Európai Unió által jóváhagyva, mégis meghatározza a hasznos pénzügyi információk minőségi jellemzőit, és ezáltal fogalmi háttérrel biztosít, elősegítve a megbízható és valós összkép elvének megvalósulását. A felülvizsgált fogalmi keret tisztázza, hogy a közölt információk célja a felhasználók támogatása a gazdálkodó egységek gazdasági erőforrásaival való vezetői szintű felelős gazdálkodás értékelésében, és kimondja, hogy az óvatosság elvének gyakorlati érvényesítése – vagyis bizonytalan körülmények között a helyzet megítélésnél alkalmazott elővigyázatosság – támogatja a pénzügyi beszámolási tevékenység megbízhatóságát.

A kedvezményezettek magánszektortól és eseti forrásoktól való pénzügyi függetlenségének fokozása, erősítve ezáltal kapacitásukat és hitelességüket.

Az IFRS Alapítvány forrásainak alakulása					
Összegek millió GBP-ben	2018	2017	2016	2015	2014
Beérkezett finanszírozási hozzájárulás	22,0	25,1	24,1	21,3	22,6
Kiadványokból származó bevételek	8,6	6,6	6,1	5,8	5,5
Nettó eredmény	2,9	8,7	3,2	2,7	3,7
Nemzetközi auditcégek hozzájárulásai	5,4	8,7	7,7	7,0	6,4
Átlagos létszám	142	134	137	139	136

Az IFRS Alapítvány finanszírozásának bontása					
Pénzügyi támogatók	2018	2017	2016	2015	2014
Nemzetközi auditcégek	24,0 %	34,7 %	31,3 %	33,0 %	28,5 %
Európai Bizottság	18,5 %	16,5 %	15,6 %	15,4 %	13,6 %
Uniós tagállamok (kivéve Egyesült Királyság)	13,6 %	12,4 %	11,9 %	12,6 %	12,7 %
Egyesült Királyság	3,6 %	3,5 %	3,5 %	4,1 %	3,8 %
Európai Unió összesen	35,8 %	32,4 %	31,0 %	32,2 %	30,2 %
Ázsia/Óceánia	32,7 %	25,6 %	29,0 %	25,2 %	24,5 %
Amerika	6,1 %	5,8 %	6,6 %	7,9 %	15,0 %
Afrika	0,6 %	0,5 %	1,2 %	0,9 %	0,8 %
Egyéb	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	1,0 %

Az IFRS Alapítvány finanszírozása elsősorban önkéntes hozzájárulásokból biztosított, amelyet (rendszerint a bruttó hazai termék százalékos arányában) joghatóságok, valamint nemzetközi auditcégek nyújtanak. E mechanizmus miatt az Alapítvány bevételei ingadozóak. Az, hogy a hozzájárulások 2014 és 2018 között jelentett összege stabil volt, elfedi, hogy az Egyesült Államok által fizetett hozzájárulások jelentős mértékben csökkentek (2014-ben a teljes finanszírozás 15 %-át tették ki, míg 2018-ban a 6,1 %-át), amit részben ellensúlyoz, hogy az Európai Uniótól és a Kínától érkező pénzügyi támogatás nőtt (13,5 %-ról 18,5 %-ra, illetve 8 %-ról 11 %-ra). A 2014 és 2018 közötti időszakban az Alapítvány folyamatosan pozitív nyereséget jelentett, ami által 21 millió GBP összegű felhalmozott tartalékkal erősítette pénzügyi helyzetét. Emellett jelentős mértékben nőttek a kiadványokból és engedélyezési tevékenységekből származó saját bevételek is. Ennek ellenére az Alapítvány továbbra is a nemzetközi számviteli hálózatok hozzájárulásaira van utalva ahhoz, hogy pénzügyi helyzete nullszaldós legyen.

Az átláthatóság fokozása és az érdekelt felek bevonása a standardalkotás és a jóváhagyás folyamatába

A nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról szóló 1606/2002/EK rendelet értékeléséről szóló jelentést alátámasztó 2015. évi bizottsági szolgálati munkadokumentum megállapította, hogy az IFRS Alapítvány a standardalkotási tevékenységei tekintetében megfelelően kialakított és átlátható eljárások szerint működik²¹. Az IFRS Alapítvány tevékenységeiről szóló évenkénti európai bizottsági jelentés áttekintést ad az eljárásokról. 2013 februárjában elfogadták az Alapítvány szabályszerű eljárásról szóló kézikönyvének jelentős átdolgozását.

A 2014 és 2018 közötti időszakban a szabályszerű eljárás követelményei alapvetően nem változtak. Az IASB ugyanakkor az IFRS 3 *Üzleti kombinációk* és az IFRS 13 *Valós értéken történő értékelés* standard tekintetében elvégezte az IFRS standardok bevezetés utáni második és harmadik felülvizsgálatát. A felülvizsgálatok rávilágítottak néhány, az IFRS 3 standardból fakadó végrehajtási kihívásra, különös tekintettel a goodwill elszámolásának összetettségére, valamint az IFRS 13 standard közzétételi követelményeivel kapcsolatos aggályokra. Ezekkel a megállapításokkal jelenleg az Alapítvány munkatervében szereplő célzott kutatási projektek keretében foglalkoznak. Az IFRS Alapítvány Kuratóriuma 2017-ben külső tanulmányt készíttetett arról, hogy az érdekelt felek hogyan vélekednek az Alapítvány tevékenységéről. Az eredmények alapján az érdekelt felek nagymértékben értékelik az Alapítvány függetlenségét és átláthatóságát²².

Az átláthatósági nyilvántartás tekintetében az IFRS Alapítvány 2019 decemberétől kezdve negyedévente közzé fogja tenni az érdekelt felekkel folytatott megbeszélésekről vezetett nyilvántartást. A nyilvántartás ki fog terjedni az IASB tagjainak külső felekkel folytatott valamennyi, 30 percnél hosszabb találkozására.

EFRAG

4.2.3. AZ EFRAG LEGFONTOSABB EREDMÉNYEI

Az EFRAG a 2013. októberi Maystadt-jelentés ajánlásaival összhangban 2014-től 2018-ig végrehajtotta belső reformját, amely 2016 júliusában Jean-Paul Gauzèsnek az EFRAG igazgatótanácsi elnökévé történő kinevezésével zárult. Az EFRAG emellett folytatta az arra vonatkozó jóváhagyási értékeléseket, hogy az IFRS-ek megfelelnek-e az IAS-rendelet valamennyi technikai követelményének, beleértve a megbízható és valós összkép elvét is, valamint megerősítette az arra vonatkozó értékelésének körét, hogy az új vagy javasolt pénzügyi beszámolási követelmények elősegítik-e a közérdeket. Meg kell említeni különösen az alábbi kulcsfontosságú eredményeket:

²¹ SWD(2015)120 final, 58. oldal.

²² <https://www.ifrs.org/-/media/feature/groups/trustees/ifrs-reputation-research-report-jul-2017.pdf?la=en>.

- az IFRS 17 *Biztosítási szerződések* standard vonatkozásában az EFRAG által végzett, jóváhagyási tanácsadással kapcsolatos tevékenység, amelyet alapos kockázatelemzés támasztott alá, egy 11 biztosító körében végzett kiterjedt esettanulmánnyal, egy 49 biztosítóval készített egyszerűsített esettanulmánnyal, valamint a felhasználók tájékoztatásával;
- az IFRS 16 *Lízingek* standarddal kapcsolatos jóváhagyási tanácsadás 2017-ben;
- az EFRAG (kísérleti projektként végzett) hatáselemzése az IASB tőketulajdonságokkal rendelkező pénzügyi instrumentumokról (FICE) szóló vitaindító dokumentumáról;
- egy kutatási projekt az IFRS 9 standard *hosszú távú beruházásokra* gyakorolt következményeiről, valamint
- egy Európai Laboratórium (European Lab) létrehozása 2018 szeptemberében, amelyet figyelembe vesz a tevékenységei során, és amely részt vesz a vállalati beszámolás, a digitalizáció és a fenntartható finanszírozás területén végbemenő fejlődésben.

2019-ben az EFRAG munkaprogramját mostanáig messzemenően az IASB standardalkotási napirendje határozta meg. Az EFRAG jóváhagyási tevékenysége továbbra is fontos, különös tekintettel az IASB azon határozatára, amely szerint mérlegeli az IFRS 17 standard módosítását, amelyhez az EFRAG-nak észrevételt kell kiadnia a módosításokról, egyidejűleg mérlegelve a standardra vonatkozó szakvélemény-tervezetet érintő következményeket. Ezenkívül az EFRAG továbbra is tevékenyen hozzájárul a fenntartható növekedésről szóló cselekvési tervhez azáltal, hogy kutatási tevékenységeket végez a tulajdonviszonyt megtestesítő eszközök számviteli kezelésére vonatkozóan annak vizsgálata céljából, hogy milyen lehetséges alternatív megoldások vannak a tulajdonviszonyt megtestesítő és részesedés jellegű eszközökből álló portfóliók valós értéken történő értékelésének alternatív számviteli kezelésére. Végezetül, az EFRAG szorosan figyelemmel kíséri az IASB kutatási tevékenységeit a goodwill és az értékvesztés, a pénzügyi kimutatások prezentálása és a közzétételi követelmények témájában.

A 2018-ban létrehozott Európai Vállalati Laboratórium (European Corporate Lab) a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló európai bizottsági cselekvési terv fényében ösztönözni fogja az innovációt a vállalati beszámolás terén. A 2018. decemberi pályázati felhívást követően 2019 februárjában létrejött és megkezdte működését az első projektmunkacsoport.

4.2.4. MENNYIRE VOLT EREDMÉNYES AZ EFRAG A KITŰZÖTT CÉLOK ELÉRÉSE VAGY A CÉLOK FELÉ TÖRTÉNŐ EDDIGI ELŐREHALADÁS TEKINTETÉBEN?

Bár az EFRAG eredményeit nehéz teljes mértékben mérhető mutatókba átültetni, tényleges előrelépés történt azon feladatainak teljesítése terén, hogy elismert tanácsadást nyújtson az Európai Bizottság számára, és képviselje a pénzügyi beszámolással kapcsolatos európai álláspontot a nemzetközi porondon.

Főbb megállapítások

Az Unió érdekeinek biztosítása

Az EFRAG által készített dokumentumok minőségét és befolyását tekintve vannak arra mutató jelek, hogy a tevékenységek magas színvonalon kerültek végrehajtásra. Az elmúlt öt évben az EFRAG teljes körű értékeléseket és hatáselemzéseket készített a közérdekről a jelentős standardokra vonatkozóan. Az EFRAG kutatási tevékenysége az érdekelt felek prioritásainak figyelembevétele révén alapvető fontosságú volt a nemzetközi számviteli standardok fejlesztése tekintetében biztosított európai hozzájáruláshoz. Az elmúlt tíz évben az EFRAG több mint 700 dokumentumot tett közzé az IFRS standardok javítására irányulóan. Az érdekelt felek megerősítették az EFRAG értékességét és eredményességét.

Az EU befolyása az IASB standardalkotási tevékenységére

Az EFRAG szabályszerű eljárásának minősége, amelyet alátámaszt bizonyítékokon alapuló kutatási tevékenysége, a konzultáció iránti elkötelezettsége, valamint az, hogy valamennyi IASB-projektre képes kezdettől fogva reagálni, bizonyosan növelte befolyását a vizsgált időszakban a nemzetközi pénzügyi beszámolóval kapcsolatos vitákban. Az IASB napirendjéhez nyújtott hozzájárulásokon túlmenően az EFRAG több saját kezdeményezésű tevékenységet is végzett, lehetőséget kínálva annak átgondolására, hogy milyen irányt vegyen a jövőben a standardalkotás és a pénzügyi beszámolás. Az EFRAG biztosítani tudta, hogy az IASB kulcsfontosságú határozatainak meghozatala előtt megfelelően figyelembe vegyenek bizonyos sajátos európai körülményeket. Az EFRAG dinamikus kockázatkezeléssel²³ és a goodwill elszámolásával²⁴ kapcsolatos munkaprojektjei jól szemléltetik, milyen befolyása van az EFRAG-nak az IASB-re (annak ellenére is, hogy a projektek mindeddig nem vezettek konkrét standardalkotási tevékenységekhez az IASB részéről).

Az EFRAG függetlensége

Az EFRAG finanszírozási struktúrája a köz- és a magánfinanszírozást összekapcsoló finanszírozási modellen alapul, ahol a hozzájárulások nagyobb része az Európai Bizottságtól érkezik. Öt év alatt az Európai Bizottság által nyújtott finanszírozás csak kis mértékben változott. A támogatható kiadások legfeljebb 60 %-át teszi ki, az EFRAG által bejelentett tényleges költségek azonban évente különbözőek, ezért az összfinanszírozás is változik. A nemzeti szervezetek hozzájárulásai az EFRAG teljes finanszírozásának körülbelül egyharmadát teszik ki. Ennek az összegnek 82 %-a négy tagállamtól származik, de ez nem vezetett domináns befolyáshoz az EFRAG felett. Összességében az új irányítási struktúra és a finanszírozás Maystadt-reformból eredő diverzifikálása jól működött, és a hitelesség, valamint a legitimáció erősödését eredményezte, anélkül, hogy sérült volna a szervezet függetlensége.

Az átláthatóság előmozdítása és az EFRAG irányításának javítása

²³ Dynamic Risk Management – How do banks manage interest rate risks? (Dinamikus kockázatkezelés – Miként kezelik a bankok a kamatláb-kockázatokat?), 2017. január.

²⁴ Goodwill impairment test: Can it be improved? (Goodwill értékvesztési teszt: lehetne-e fejleszteni?), 2018. márciusi összefoglaló nyilatkozat.

Ezen a területen folyamatos fejlődésre van szükség. Az EFRAG átláthatósággal és irányítással kapcsolatban meghozott intézkedéseinek eredményei összességében nagyon kedvezőek voltak.

Főbb megállapítások

- ✓ Az EFRAG Igazgatótanácsa valamennyi megállapítását konszenzusos alapon tette, anélkül, hogy többségi szavazásra lett volna szükség.
- ✓ A nyilvános szabályszerű eljárás átláthatósága tovább javult.
- ✓ A felhasználói panel, valamint az EFRAG Igazgatótanácsának és az EFRAG technikai szakértői csoportjának mind földrajzi szempontból, mind pedig a szakmai háttér szempontjából változatosabb összetétele biztosítja, hogy az EFRAG kellően figyelembe vegye a különböző nézőpontokat.
- ✓ A tagok teljesítményének és eredményességének az EFRAG Közgyűlése által felügyelt évenkénti felülvizsgálata azt mutatta, hogy összességében az irányítási struktúra jól működött.
- ✓ Nem tártak fel összeférhetetlenséggel kapcsolatos problémákat.
- ✓ Az EFRAG Igazgatótanácsának, az EFRAG technikai szakértői csoportjának (EFRAG TEG) és az EFRAG standardalkotási konzultációs fórumának (EFRAG CFSS) valamennyi ülése nyilvános, és 2018 márciusa óta az interneten közvetítik őket.
- ✓ Az ülések napirendjét és összefoglalóját, valamint a fontos ülések napirendjének háttérdokumentumait az EFRAG weboldalán közzéteszik.
- ✓ Az EFRAG nyilvános konzultáció céljából állásfoglalás-tervezeteket tesz közzé, helyszíni vizsgálatokat és a hatáselemzések egyéb formáit is elvégzi, valamint tájékoztató rendezvényeket szervez.
- Két fenntartás ugyanakkor továbbra is fennáll:
 - azzal kapcsolatban, hogy mennyire képes teljeskörűen felmérni az európai érdekelt felek véleményeit (például kis felhasználók);
 - valamint arra vonatkozóan, hogy még nem áll rendelkezésre a külső érdekelt felekkel tartott ülésekről vezetendő kötelező átláthatósági nyilvántartás, noha megvalósítása jól halad.

A PIOB

4.2.5. A PIOB LEGFONTOSABB EREDMÉNYEI

A PIOB az egész időszak alatt szoros kapcsolatban volt a felügyelete alatt álló standardalkotó testületekkel, ezek három Konzultatív Tanácsadó Csoportjával, a Megfelelési Tanácsadó Testülettel és a Jelölő Bizottsággal, valamint a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége (IFAC) vezetésével. A PIOB-tól érkező kritikai észrevételek ösztönözték az új nemzetközi számviteli standardok kidolgozásával kapcsolatos eszmecseréket, és ezáltal elősegítették, hogy a standardok jobban igazodjanak a közérdekhez, mint amennyire egyébként igazodtak volna.

4.2.6. MENNYIRE VOLT EREDMÉNYES A PIOB A KITŰZÖTT CÉLOK ELÉRÉSE VAGY A CÉLOK FELÉ TÖRTÉNŐ EDDIGI ELŐREHALADÁS TEKINTETÉBEN?

A PIOB számára nyújtott uniós támogatás elengedhetetlen volt az IFAC-kal és általában véve a könyvvizsgálói szakmával szembeni minimális szintű függetlenség biztosításához.

4.3. TOVÁBBRA IS RELEVÁNSAK-E A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI, AKÁR A TELJESSÉG TEKINTETÉBEN (ÚJ SZÜKSÉGLETEK), AKÁR A HELYTÁLLÓSÁG VONATKOZÁSÁBAN (A SZÜKSÉGLETEK VÁLTOZÁSA VAGY MEGSZŰNÉSE)?

Főbb megállapítások

A program célkitűzései továbbra is messzemenően érvényesek, annak ellenére is, hogy rövid és középtávon már nem tűnik kivitelezhetőnek az egységes nemzetközi számviteli standardcsomag megvalósítása. A Bizottság szolgálatai azonban úgy értékelik, hogy az IFRS standardok nemzetközi elfogadottságának biztosítása továbbra is előnyös azon szervezetek számára, amelyek külföldi joghatóságokban kívánnak tőkét bevonni, vagy amelyek jelentős tevékenységeket folytatnak határokon átnyúlóan. Emellett az, hogy a fenntartható növekedés finanszírozására irányulóan növelni kell a tőkepiacok allokációs hatékonyságát, rávilágít arra, hogy gondoskodni kell az EFRAG hosszú távú finanszírozásáról, lehetővé téve ezáltal, hogy elvégezhesse az IFRS standardok fenntarthatósági értékelését, és előmozdítsa a bevált gyakorlatokat a vállalati beszámolás és a nem pénzügyi információk területén.

*A társasági beszámolók átláthatóságának és összehasonlíthatóságának biztosítása Uniószer-
szerte*

A finanszírozási program relevanciája elsődlegesen az uniós beszámolóképzési stratégia részeként 2002-ben elfogadott IAS-rendeletből ered. A Bizottság Európai Parlamentnek és Tanácsnak címzett 2000. évi közleménye²⁵ rámutatott arra, hogy a meglévő számviteli irányelvek nem feleltek meg azon vállalatok igényeinek, amelyek páneurópai vagy nemzetközi értékpapírpiacokon kívánnak tőkét bevonni, tekintettel a számviteli megközelítésmódoknak a számviteli irányelvekben foglalt választási lehetőségekből adódó sokféleségére, valamint a végrehajtás Uniószer-
szerte eltérő szintjére.

Ennek vonatkozásában az 1606/2002/EK rendelet („IAS-rendelet”) 2015. évi értékelése rávilágított arra, hogy az IFRS hatékonyabbá tette az uniós tőkepiacokat azáltal, hogy átláthatóbbá és könnyebben összehasonlíthatóvá tette a vállalatok pénzügyi kimutatásait. Ezenkívül a számviteli irányelvek 2013 óta nem módosultak, míg az IAS-rendelet keretében az EU elfogadta az új IFRS 15 *Vevői szerződésekből származó bevétel*, IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* és IFRS 16 *Lízingek* standardot. Ennek következtében a számviteli irányelvekhez viszonyítva tovább nőtt az IFRS standard mint a szabályozott uniós piacokon jegyzett gazdálkodó egységekre vonatkozó egységes számviteli standard jelentősége. A Bizottság szolgálatai ezért továbbra is érvényesnek ítélik meg az európai finanszírozási program célkitűzéseit.

A nemzetközi szinten alkalmazott számviteli standardok közelítésének előmozdítása azzal a végső céllal, hogy létrejöjjön a számviteli standardok egységes rendszere

²⁵ COM(2000)359 final.

Az eredményességgel kapcsolatban az előző szakaszban felvázolt korlátokra és különösen a Nemzetközi Számviteli Standard Testület és az egyesült államokbeli Pénzügyi Számviteli Standard Testület közötti közös standardalkotási program megszűnésére tekintettel a belátható jövőben nem tűnik kivitelezhetőnek egy egységes nemzetközi számviteli standardcsomag megvalósítása. Ugyanakkor az egyesült államokbeli értékpapír- és tőzsdebizottság (Securities and Exchanges Commission) 2016-ban lehetővé tette mintegy 525 külföldi (köztük mintegy 125 uniós²⁶) kibocsátó számára, hogy az IFRS szerint elkészített éves pénzügyi kimutatásokat nyújtsanak be, ami hozzájárul az IFRS más joghatóságokon belüli nemzetközi elfogadottságához. Emellett a számviteli standardok fokozott közelítésének célkitűzése továbbra is releváns azon joghatóságok vonatkozásában, amelyek úgy döntöttek, hogy jelentős mértékben közelítik nemzeti számviteli standardjaikat az IFRS standardokhoz; ezek közé tartozik a Kínai Népköztársaság is.

Ennek megfelelően a Bizottság szolgálatai elismerik, hogy rövid távon valószínűtlen a további előrelépés az IFRS standardok használatának területén. Az IFRS nemzetközi elfogadottságának biztosítása mindazonáltal továbbra is előnyös azon uniós vállalatok számára, amelyek külföldi joghatóságokban kívánnak tőkét bevonni, vagy amelyek jelentős külföldi műveleteket hajtanak végre az IFRS használatát előíró vagy engedélyező joghatóságokban.

Annak biztosítása, hogy a nemzetközi standardalkotási folyamatban megfelelően figyelembe vegyék az Unió érdekeit

Ez a szakpolitikai célkitűzés közvetlenül abból a döntésből ered, hogy a pénzügyi beszámolási követelmények meghatározását egy független nem kormányzati szervezetre kell bízni, amely nem tartozik közvetlen elszámolással az Európai Unió felé. Az IFRS Alapítvány irányítása a Kuratórium és a Nemzetközi Számviteli Standard Testület tagságának földrajzi kritériumok szerinti, szigorúan arányos elosztásán alapul. Az Alapítvány 2015-ben nyilvános konzultációt tartott irányításának földrajzi megoszlásáról. Egyes érdekelt felek – köztük az Európai Bizottság – azon a véleményen voltak, hogy az összetételnek tükröznie kellene az IFRS elfogadása iránti elkötelezettséget, valamint az Alapítvány finanszírozásához való hozzájárulás arányát. Az Alapítvány azonban kimondta, hogy az összetételnek a világ tőkepiacai szerint kell reprezentatívnak lennie, és figyelembe kell vennie a földrajzi egyensúly követelményeit, hogy Ázsia-Óceánia, Európa és Amerika képviselte kiegyensúlyozott legyen.

Következésképpen – tekintve, hogy nem történt előrelépés egy olyan irányítási struktúra kialakítása tekintetében, amely tükrözi az IFRS standardok joghatóságok általi tényleges alkalmazását és az Alapítvány finanszírozásához való hozzájárulásokat – a Bizottság szolgálatai továbbra is alapvető fontosságúnak értékelik azt a célkitűzést, amely szerint biztosítani kell az Alapítvány tevékenységei feletti megfelelőbb felügyeletet az elfogadás előtt és az egész standardalkotási folyamat során. Ez maga után vonja különösen azt, hogy az EFRAG megbízatása – a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal kapcsolatos vita korai szakaszban történő befolyásolása – továbbra is a program egyik sarokköve annak érdekében, hogy mennyiségi hatásvizsgálatok révén hozzájáruljon a bizonyítékokon alapuló standardalkotáshoz.

²⁶ <https://www.sec.gov/divisions/corpfin/internatl/foreigngeographic2015.pdf>.

A kedvezményezettek magánszektortól és eseti forrásoktól való pénzügyi függetlenségének fokozása, erősítve ezáltal kapacitásukat és hitelességüket

Az értékelés tárgyát képező időszakban az IFRS Alapítvány folyamatosan nyereséget és tizenöt havi működési költség fedezésére elegendő felhalmozott tartalékot jelentett²⁷. Emellett növelte a licencmegállapodásokból származó rendszeres saját bevételeit is. Ugyanakkor az IFRS Alapítvány kuratóriumi tagjainak nem sikerült a joghatóságok bruttó hazai termékén alapuló stabil hozzájárulási rendszert bevezetniük. Ennek következtében az Alapítvány finanszírozásának nagy része továbbra is önkéntes éves hozzájárulásokból származik. Emellett a vizsgált időszak során az egyesült államokbeli értékpapír- és tőzsdebizottság (Securities and Exchanges Commission) megszüntette az Alapítványnak nyújtott pénzügyi támogatását, növelve ezáltal a nemzetközi számviteli hálózatoktól származó finanszírozás relatív arányát, amely 2015–2017 között az Alapítvány teljes finanszírozásának közel egyharmadát tette ki, 2018-ban pedig 24 %-át²⁸.

Ami az EFRAG-ot illeti, a finanszírozás és az irányítási struktúra Maystadt-reformból következő diverzifikálása növelte az EFRAG mint az európai közérdeket szolgáló szervezet hitelességét. Ezek mindaddig kedvezően hatottak arra, ahogyan az EFRAG befolyást gyakorol az IFRS standardokra. Napjainkban finanszírozási struktúrája elsősorban az uniós és nemzeti szervezetek hozzájárulásaira épül, amelyek pénzügyi forrásainak 85 %-át teszik ki. A brexittel és az egyesült királyságbeli szabályozó (az FRC) potenciális távozásával azonban fontosabbá fog válni az EFRAG pénzügyi függetlensége ahhoz, hogy képes legyen teljesíteni megbízatását.

A PIOB esetében a finanszírozási források diverzifikáltak: az IFAC hozzájárulása jelentős, de alatta marad a rendelet szerinti kétharmados küszöbnek.

Következésképpen a Bizottság szolgálatai összességében úgy ítélik meg, hogy a kedvezményezettek pénzügyi függetlenségének biztosítása továbbra is releváns célkitűzés.

A nemzetközi könyvvizsgálati standardok elfogadásához vezető folyamatnak és a Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetsége egyéb közérdekű tevékenységeinek a felügyelete.

A PIOB felelős a nemzetközi standardalkotási folyamat szabályszerű eljárásának nyomon követéséért az audit és a bizonyosság nyújtása, az oktatás, valamint az etikai kérdések területén.

A nemzetközi könyvvizsgálati standardokat (ISA-kat) közvetlenül vagy közvetve valamennyi uniós tagállamban alkalmazzák. A standardalkotó testületek felügyeletéhez jól működő PIOB szükséges annak biztosítása érdekében, hogy az új vagy módosított standardokat a közérdeknek megfelelően dolgozzák ki, azaz reagálnia kell az érdekelt felek szükségleteire, elszámoltathatónak és átláthatónak kell lennie, és a könyvvizsgálói szakma prioritásait össze kell hangolnia az összes érdekelt fél (köztük a befektetők és a pénzügyi kimutatások egyéb felhasználói) prioritásaival.

²⁷ A 2018. évi pénzügyi kimutatásai szerint.

²⁸ Ez a 2018-as csökkenés jelentős részben egy új licencmegállapodásból ered, amely önkéntes pénzügyi hozzájárulások helyett engedélyezési bevételek megjelenítését eredményezi.

Az átláthatóság fokozása és az érdekelt felek bevonása a standardalkotás és a jóváhagyás folyamatába

A Bizottság szolgálatainak megítélése szerint az érdekelt felekkel való méltányos és átlátható konzultáció biztosítása továbbra is a standardalkotási és jóváhagyási folyamatok kulcsfontosságú eleme, amely azt hivatott biztosítani, hogy valamennyi európai érdekelt fél véleményét megfelelően figyelembe vegyék a kedvezményezettek szabályszerű eljárásának valamennyi szakaszában.

Felmerültek-e új szükségletek?

A Bizottság szolgálatai két főbb új szükségletet azonosítottak, amelyek relevánsak az uniós program szempontjából: a pénzügyi információkhoz való elektronikus hozzáférés iránti növekvő igény, valamint annak szükségessége, hogy a fenntartható növekedés finanszírozására irányulóan javuljon a tőkepiacok allokációs hatékonysága.

A pénzügyi információkhoz való elektronikus hozzáférés iránti igény

2013-ban módosult az átláthatósági irányelv annak előírásával, hogy 2020. január 1-jére egységes elektronikus formátumban kell elkészíteni az éves pénzügyi beszámolókat, elősegítendő a határokon átnyúló befektetéseket, és lehetővé téve a befektetők számára a szabályozott információkhoz való egyszerű hozzáférést. Az Európai Bizottság 2019. május 29-én fogadta el az egységes európai elektronikus formátumot meghatározó szabályozástechnikai standardot, amelynek értelmében az IFRS szerinti konszolidált pénzügyi kimutatások megjelöléséhez az IFRS Alapítvány által kezelt IFRS-taxonómia kibővítését kell használni.

Az IFRS-taxonómiát, amely tükrözi az IFRS-ek prezentálással és közzététellel kapcsolatos követelményeit, az Alapítvány évente aktualizálja. Egy 2015-ben lefolytatott nyilvános konzultáció nyomán a kurátorok 2016 júniusában mellékletet adtak ki az Alapítvány szabályszerű eljárásról szóló kézikönyvéhez, hogy tükrözzék az IFRS-taxonómia szükséges karbantartását. A melléklet rendelkezik különösen arról, hogy a taxonómiát az új standardok vagy módosítások elfogadásakor – egy legkésőbb a végleges standard közzétételét követően elindított nyilvános konzultáció után – aktualizálják.

A tőkepiacok allokációs hatékonyságának javítása a fenntartható növekedés finanszírozására irányulóan

Az értékelés keretében vizsgált időszakban az ENSZ fenntartható fejlődési céljairól szóló megállapodás (2015) és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás (2016) révén a fenntartható gazdaságra való áttérés kiemelt helyet kapott a politikai napirendben, és egyre nagyobb figyelem irányult a vállalkozások és a befektetések fenntarthatóságára. Ezáltal pedig hangsúlyos kérdéssé vált a vállalatok fenntarthatósággal kapcsolatos átláthatóságának javítása, és új aggályok merültek fel az IFRS standardok hatásait illetően. A fenntartható

európai gazdaság finanszírozásával foglalkozó magas szintű szakértői csoport 2018. évi jelentése rámutatott konkrétan arra, hogy az IFRS standardok nem feltétlenül segítik elő a hosszú távú befektetést.

Ennek következtében az Európai Bizottság a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló 2018. évi cselekvési tervének keretében felkérte az EFRAG-ot, hogy vizsgálja meg a tulajdonviszonyt megtestesítő eszközökbe való hosszú távú befektetések számviteli kezelésének javítási lehetőségeit, és elkötelezte magát amellett, hogy adott esetben kérelmezni fogja az új vagy felülvizsgált IFRS standardok fenntartható befektetésekre gyakorolt hatásának értékelését. E kezdeményezés célja annak megelőzése, hogy az IFRS szerinti számviteli kezelés a fenntartható gazdaságra történő áttéréshez szükséges hosszú távú finanszírozás allokációja ellen hasson.

Az IASB elnöke 2019-ben rámutatott arra, hogy az IFRS Alapítvány nem rendelkezik eszközökkel ahhoz, hogy belépjen a fenntarthatósággal kapcsolatos beszámolás területére, és ehelyett a befektetők pénzügyi információkkal kapcsolatos szükségleteire kell összpontosítania. Ugyanakkor elismerte, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos kérdések hatással lehetnek a pénzügyi beszámolásra, és javasolta, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos megfontolásokkal – amennyiben pénzügyi szempontból lényegesek – a vezetés kommentárjáról szóló gyakorlati állásfoglalás átdolgozása révén foglalkozzanak. A gyakorlati állásfoglalás nem kötelező érvényű iránymutatást nyújt azokkal a háttér-információkkal kapcsolatban, amelyek fényében a pénzügyi kimutatások értelmezendők. Ez magában foglalja különösen a vállalat stratégiájával és az annak végrehajtása felé tett előrehaladással kapcsolatos ismereteket.

Következésképpen az IASB azon döntése nyomán, amely szerint az IFRS standardok kidolgozásakor nem mérlegeli a fenntarthatósági hatásokat, az EFRAG jóváhagyási tevékenységeinek köre ki fog szélesedni annak biztosítása érdekében, hogy az európai közérdek e dimenziója megfelelően érvényesüljön. Ezzel összefüggésben az EFRAG 2018-ban már kiadott két technikai szakvéleményt az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* standard lehetséges javítására irányulóan a tulajdonviszonyt megtestesítő eszközökbe történő hosszú távú befektetések tekintetében, és a jövőben tovább dolgozik a tulajdonviszonyt megtestesítő és részesedés jellegű eszközök valós értéken történő értékelésének lehetséges alternatív számviteli kezelésén.

Ezenkívül mivel az EFRAG nem pénzügyi információkkal kapcsolatos beszámolást érintő tevékenységei a jövőben megbízatásának logikus kiterjesztését fogják képezni, ezekhez megfelelő finanszírozásra van szükség. Ezért célszerű, hogy a jövőbeni egységes piaci program, amely a következő többéves pénzügyi keretről folyó tárgyalások függvénye, rugalmas finanszírozási megoldásokat tartalmazzon, biztosítva, hogy ezek a tevékenységek is le legyenek fedve.

4.4. MENNYIBEN ÁLLT ÖSSZHANGBAN A PROGRAM MÁS UNIÓS POLITIKÁKKAL, ILLETVE VANNAK-E KÖVETKEZETLENSÉGEK A KEDVEZMÉNYEZETTEK ÁLTAL VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK KÖZÖTT (KOHERENCIA)?

Főbb megállapítások

A kedvezményezettek tevékenységei összhangban állnak egymással, és teljes mértékben megfelelnek a tőkepiaci unió erősítésére irányuló uniós célkitűzésnek.

A kedvezményezettek által végzett tevékenységek közötti összhang

A pénzügyi beszámolás területén az uniós finanszírozási program a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok egységes csomagjának előmozdítására, valamint az európai polgárok érdekeinek és az EU közpolitikai célkitűzéseinek védelmére hivatott. E két, potenciálisan egymásnak ellentmondó célkitűzés összhangja ezért azon múlik, hogy képes-e az EFRAG a standardalkotási folyamat lehető legkorábbi szakaszában együttműködni az IASB-vel az európai érdekelt felek aggályainak kezelése érdekében. Ennek vonatkozásában a jelentés értékelése szerint az EFRAG sikeresen teljesítette azt a megbízatását, hogy az új standardok jóváhagyása előtt időben gyakoroljon befolyást az IASB-re. Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy az EFRAG megbízatása a jövőben egyre nagyobb kihívást jelenthet, mivel az IASB az IFRS standardok kidolgozásakor nem veszi kifejezetten figyelembe a fenntarthatósági kérdéseket, és nem köteles szisztematikusan értékelni, hogy milyen következményekkel jár egy új számviteli standard bevezetése a pénzügyi beszámolás javításán és a végrehajtás valószínűsíthető költségén túlmenően.

Elemzésünk alapján kellően figyelembe kell venni, hogy milyen különbség van a „közérdek” IAS-rendeletben rögzített tágabb uniós fogalmának fókusza és az IASB szűkebb fókusza között, amely a pénzügyi beszámolás minőségi javítását célozza, különös tekintettel a fenntarthatóbb gazdaságra történő uniós áttérés tágabb céljára. Ez bizonyos mértékig további rugalmasságot indokolhat az IASB által kiadott IFRS standardok jóváhagyási folyamata során, hogy jól meghatározott körülmények esetén lehetővé váljon egy új standard vagy értelmezés egyes olyan rendelkezéseinek módosítása, amelyek ellentmondának az EU tágabb szakpolitikai céljainak.

Összhang más közpolitikai célokkal

A pénzügyi beszámolás területén az uniós program az IAS-rendeletet hivatott kiegészíteni, biztosítva, hogy az IFRS Alapítvány által kiadott új számviteli standardok az Európai Unió általi elfogadásuk előtt megfeleljenek a jóváhagyási kritériumoknak. Ennek következtében közvetve hozzájárul az uniós tőkepiacok hatékony és költséghatékony működésének biztosításával, valamint a tőke belső piacon belüli szabad mozgásának megerősítésével kapcsolatos tágabb uniós célkitűzésekhez is. Továbbá a relevanciáról szóló szakasz elemzése rávilágít arra, hogy a program teljes mértékben összhangban áll a vállalatok nyilvános beszámolására vonatkozó uniós keretrendszerek felépítésével, amely a tőzsdén jegyzett és a

tőzsdén nem jegyzett gazdálkodó egységekre vonatkozó követelmények közötti különbségtételen alapul. A tőkepiaci orientációjú vállalatokra vonatkozó harmonizált pénzügyi beszámolási keret megvalósítása és fenntartása a tőkepiaci unió összefüggésében valójában továbbra is elengedhetetlen a pénzügyi szolgáltatások integrált piacának megvalósításához.

A független auditfelügyeleti szerv megléte azt a komfortérzetet adja a befektetőknek (és a közvéleménynek), hogy a könyvvizsgálati standardok magas színvonalúak és a közérdeknek megfelelően kerültek kidolgozásra. Az uniós támogatást indokolja, hogy az uniós tagállamokban széles körben alkalmazzák az IAASB nemzetközi könyvvizsgálati standardjait. A némi kezdeti előrelépés és a PIOB támogatásának diverzifikáltabbá válása ellenére azonban aggodalomra ad okot, hogy a többi egyéb közsférabeli támogató száma továbbra is korlátozott és az utóbbi időben kismértékben még csökkent is. Ezért továbbra is kihívást jelent olyan diverzifikáltabb finanszírozási modellt biztosítani a PIOB számára, amely nem csupán a könyvvizsgálóktól érkező finanszírozásra támaszkodhat, hanem a felhasználóktól/befektetőktől, a szabályozóktól és nemzetközi szervezetektől érkező finanszírozásra is annak érdekében, hogy közép- és hosszú távon fenntartható legyen a jövőben. Ugyanakkor az EU és más közsférabeli támogatók folyamatos segítsége nélkül a PIOB ismét a 2010 előtti helyzetben találná magát, amikor pénzügyileg teljes mértékben az IFAC-tól függött. Ez komoly visszalépés lenne, aláásná az egész irányítási és felügyeleti rendszer hitelességét, és magában hordozná annak kockázatát, hogy csökken az IAASB könyvvizsgálati standardjai iránti közbizalom.